

ELŐTERJESZTÉS
a Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzat 2025-2029. évekre vonatkozó
Gazdasági Programjának elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Jóváhagyott előterjesztés

2025 MÁRC 13.

Átvette:

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 116. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzat felel a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit tartalmazó gazdasági program elkészítéséért. Az Möt. 116. § (5) bekezdése értelmében a képviselő-testületeknek, így a Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) képviselő-testületének az alakuló ülést követő hat hónapon belül el kell fogadnia a gazdasági programot.

A gazdasági program tartalmazza azokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a kerület költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Az Önkormányzat legutóbb 2015-ben készített gazdasági programot, ami a 2015-2025 közötti időszakra vonatkozott. Ezt a Képviselő-testület 2020-ban vizsgálta felül, értékelve a 2019-ig megvalósult intézkedéseket, továbbá a fennmaradó időszakra áttekintette a célokat és prioritásokat.

A 2024-es választásokat követően felálló Önkormányzat úgy határozott, hogy új gazdasági programot, fejlesztési tervet alkot a 2025-2029 közötti időszakra vonatkozóan, kiegészítve olyan elképzelésekkel is, amelyek várhatóan túlmutatnak a költségvetési időszakon. A program megalkotásában a HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ nyújtott segítséget.

A HÉTFA munkatársai nemcsak a képviselők véleményét kérték ki, hanem szakértői interjúkat is készítettek, biztosítva ezáltal, hogy a Képviselő-testület elé egy olyan minőségű és mélységű anyag kerüljön, amire mindannyian elégedetten tekinthetünk. A céljaink elérése érdekében meghatározott tíz intézkedéscsomag egyaránt tartalmaz javaslatokat a kerület gazdasági helyzetének javítására, fejlesztési lehetőségekre, a szociális támogatási rendszer fenntartására, a parkolási helyzet javítására, valamint a kerületi identitástudat és részvételiség növelésére.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2025. március „13.”.

Cserdiné Németh Angéla
polgármester h.

1. Melléklet:

Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Programja 2025-2029.

2. Előkészítésért felelős szervezeti egység:

Polgármesteri Kabinet 2025. március „18.” Aláírás:

3. Bizottságok: Kerületfejlesztési Bizottság, Népjóléti és Kulturális
Bizottság, Pénzügyi Bizottság, Jogi Bizottság

4. Egyeztetésre megküldve:

Közgazdasági Főosztály 2025. március „18.” Aláírás:

5. Jegyzői láttamozás: 2025. március „18.” Aláírás:

6. Meghívandók: külső szervezet-, gazdasági társaság- stb. vezetője

7. Háttéranyag a Polgármesteri Kabinetben található.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata 2025-2029. évekre vonatkozó Gazdasági Programját.

Felelős: polgármester

Határidő: 2025. március 27. (döntésre)

Jogszabályi hivatkozások:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi. CLXXXIX. törvény 116. §-a.

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Képviselői Csoportnak
leadva:
2025 MÁRC 13.
Átvette: *[Handwritten Signature]*

Törvényességi
felülvizsgálatra érkezett: *[Handwritten Signature]*
2025 MÁRC 13.
.....hó.....n

1. melléklet

XV. KERÜLET

RÁKOSPALOTA • PESTÚJHELY • ÚJPALOTA

BUDAPEST XV. KERÜLET GAZDASÁGI PROGRAM 2025-2029

2025. 02. 28.

Készítette:

Szendrei Zsolt

Kovács Bence

Mendöl Márk

Béres Krisztián

1 Tartalom

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
2. BEVEZETŐ	7
3. HELYZETKÉP ÉS KIHÍVÁSOK	8
3.1. TÉRSZERKEZETI ADOTTSÁGOK.....	8
3.2. DEMOGRÁFIA KIHÍVÁSOK VIZSGÁLATA.....	9
3.2.1. Demográfia, népesség.....	9
3.2.2. Lakásállomány.....	10
3.2.3. Háztartások összetétele.....	11
3.2.4. Térbeni társadalmi kihívások a kerületben.....	11
3.3. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK.....	12
3.4. GAZDASÁGI HELYZETKÉP.....	15
3.4.1. Gazdasági szerep és súly.....	15
3.4.2. Foglalkoztatottság.....	17
3.4.3. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők.....	19
3.4.4. A kerület ingatlanpiaca.....	19
3.4.5. Turizmus.....	21
3.5. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE.....	22
3.5.1. Az önkormányzat gazdálkodásának átfogó bemutatása.....	22
3.5.2. Adóbevételek.....	23
3.5.3. Hitelállomány alakulása.....	24
3.5.4. Önkormányzati üzleti részesedések.....	24
3.5.5. Önkormányzat vagyoni helyzete.....	25
3.5.6. Ingatlanguzdálkodás.....	26
3.5.6.1. Helyiséguzdálkodás.....	26
3.5.6.2. Lakásuzdálkodás.....	27
3.6. ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZETI HELYZETKÉP.....	29
3.7. PARKOLÁS.....	31
3.8. 2019 ÉS 2024 KÖZÖTTI GAZDASÁGI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE.....	32
3.9. FEJLESZTÉSI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA.....	37
4. ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI, KÖLTSÉGVETÉSI CÉLKITŰZÉSEINEK MEGHATÁROZÁSA	40
4.1. GAZDASÁGI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA.....	40

4.2.	CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA	41
4.2.1.	<i>Gazdasági program céljai</i>	41
5.	AZ ÖNKORMÁNYZAT RÖVID-KÖZÉP TÁVÚ FEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEI	44
5.1.	FEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEK ÁTTEKINTŐ LISTÁJA	44
5.2.	RÖVID-KÖZÉP TÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK	46
1.	AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA.....	46
2.	ÖNKORMÁNYZATI SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSI RENDSZER FENNTARTÁSA	48
3.	KOMMUNIKÁCIÓS ÉS IDENTITÁSÉPÍTŐ PROGRAMOK, ESEMÉNYEK MEGVALÓSÍTÁSA	49
4.	A RÉSZVÉTELISÉG ÉS A TÁRSADALMI EGYEZTETÉS INTÉZMÉNYEINEK KIÉPÍTÉSE.....	50
5.	HAZAI ÉS NEMZETKÖZI PÁLYÁZATMENEDZSMENT.....	51
6.	KÖZTERÜLETFEJLESZTÉS ÉS -MEGÚJÍTÁS	51
7.	KERÜLETRÉSZEK KÖZTERÜLETEINEK FEJLESZTÉSE.....	54
8.	ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT KORSZERŰSÍTÉSE ÉS FEJLESZTÉSE	59
9.	KÖZBIZTONSÁG ÉS KÖZTISZTASÁG FOKOZÁSA	61
10.	PARKOLÁSI HELYZET JAVÍTÁSA.....	62
5.3.	VÁRHATÓAN A KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAKON TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK	63
6.	A GAZDASÁGI PROGRAM PÉNZÜGYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA.....	65

1. Vezetői összefoglaló

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a Budapest Főváros **XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Képviselő-testülete számára gazdasági program készítési kötelezettséget ír elő.** A gazdasági program célja, hogy a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó rövid-közép távra szóló időszakra összegezze a kerület fejlesztési és költségvetési célkitűzéseit.

A kerület közlekedési szempontból kiváló fekvésű, közvetlen kapcsolattal rendelkezik az M3-as autópálya bevezető szakaszához, amely összeköttetést biztosít a belvárossal és az ország északi, illetve keleti részeivel. További jó kapcsolatot jelent az M0-ás körgyűrű közelsége. A kerület számos közösségi közlekedési kapcsolattal rendelkezik, azonban azok versenyképessége, integráltsága fejlesztésre szorul, valamint a kerület bizonyos részeinek ellátottsága kedvezőtlen a közösségi közlekedés hálózatába.

A kerület beépítését kertvárosias és kisvárosias lakóterületek, lakótelepek és telepszerűen kialakított beépítések határozzák meg. A kerület zöldfelületi ellátottsága kedvezőnek mondható, mennyiségi hiány szinte sehol sem, minőségi inkább tapasztalható. Az utcák nagy hányadát fasorok szegélyezik, magas az egy lakosra jutó fák száma. A lakótelepek nagyterjedésű zöldfelületekkel rendelkeznek, melyek növényállományai általában jól fejlettek, mára megfelelően beálltak. Az Újpalotai lakótelep mellett jelentős rekreációs potenciálú közjóléti erdő található, ami fontos sport-rekreációs és kikapcsolódási lehetőséget biztosít.

A kerületben a budapesti átlagot meghaladó mértékű a **népességcsökkenés és az elöregedés mértéke.** Átlagosan 2,22 fő lakik egy lakásban, ez magasabb, mint a budapesti átlag. A kerületben csupán minden ötödik háztartásban él 15 évesnél fiatalabb személy, ami a hasonló fekvésű külső pesti kerületek között a legalacsonyabb érték.

Meghatározóak a **lakásszerkezetben** a lakótelepek, a teljes lakásállomány 50%-a ebbe a kategóriába esik, dominálnak a 60 m² alatti lakások, valamint az eredmények rámutatnak arra is, hogy összehasonlítva más kerületekkel, relatíve kevés új lakás épült az elmúlt évtizedekben. A kerületben jelentős térbeni társadalmi konfliktusok nem azonosíthatóak.

A **kerület gazdaságát** a mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV-k) dominálják, a nagyvállalatok száma alacsony. Összességében a XV. Kerület a fajlagos vállalkozás szám tekintetében elmarad a fővárosi átlagtól, gazdasága erősen a szolgáltatási szektorra épül. A kerületben 4 olyan vállalkozás található, amit 250 főnél többet foglalkoztat.

A XV. kerületben 2025 januárban **910 ezer forint volt a használt, valamint 1,095 millió forint az új építésű lakások és házak négyzetméter ára**. Ezzel az érték a fővárosi kerületek alsó harmadában van a XV. kerület, elmaradva a fővárosi átlagtól. Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy a XV. Kerület továbbra is a megfizethetőbb területek közé tartozik Budapesten, különösen a környező kerületekhez viszonyítva.

A XV. Kerület **Önkormányzatának gazdálkodása** stabil, bevételei folyamatosan növekedtek az elmúlt öt évben, biztosítva a működési kiadások fedezetét és a fejlesztési célok teljesíthetőségét. Folyamatosan növekednek az önkormányzat kiadásai a bevételeket meghaladó mértékben, **a bevétel-kiadás aránya folyamatosan romlik, ami az önkormányzat szabadon felhasználható maradvány csökkenését eredményezi**. Az önkormányzat jelentős saját bevételekkel rendelkezik, melyek meghatározó részét az iparüzési és építmény adó teszi ki. Az önkormányzat teljes vagyona 88,2 Mrd Ft-ot tesz ki.

2015-ben készült el a **2015-2025 közötti időszakra vonatkozó gazdasági program**, aminek 2020-ban megvalósult a felülvizsgálata. Ennek részeként megtörtént a program 2019-ig megvalósult intézkedéseinek áttekintése, valamint a 2020-2025-ös időszakra vonatkozóan a fejlesztési prioritások és célok felülvizsgálata a koronavírus járvány után megváltozott gazdasági és társadalmi körülmények tükrében. A XV. Kerület átfogó stratégiai dokumentumokkal rendelkezik mind az integrált városfejlesztés, mind az egyes ágazati fejlesztési kérdések terén.

A hazai önkormányzatok mozgásteret erősen lecsökkent az elmúlt évtizedben, számos terület elkerült önkormányzati hatáskörből. **A hazai önkormányzati szektort az erős forráshiányosság jellemzi**, megnehezítve a mindennapi működést és a közép-hosszú távú fejlesztési célok elérését. A XV. Kerületi Önkormányzat 2025-ben az előzetes becslések alapján 3,8 Mrd Ft szolidaritási hozzájárulás fizetésére kötelezett. A Versenyképes Járások Program keretében elvonásra kerül a 2024 és 2025 közötti iparüzési adó növekmény összege, ami előzetes becslések alapján további 1,5 Mrd Ft-ot fog kitenni. Így ez a két intézkedés összességében több mint 5 Mrd Ft-os forráselvonást fog jelenteni a XV. Kerület számára, jelentősen leszűkítve annak anyagi mozgásterét.

A 2025-2029 közötti rövid-középtávú időszakra szóló gazdasági program három célkitűzést és egy horizontális célt határoz meg:

1. Az önkormányzat gazdasági stabilitásának biztosítása
2. A kerületben élők életminőségének javítása, és ennek részeként a negatív társadalmi folyamatok mérséklése, az elérhető szociális szolgáltatások fenntartása és bővítése, a kerület élhetőségének javítása, a kerület külső megítélésének javítása, a belső identitásának építése
3. Partnerség és társadalmi bevonás szélesítése

4. Horizontális cél: A kerület rugalmasságának és alkalmazkodó képességének fokozása

Ezen célok elérése érdekében a **Gazdasági program 10 intézkedéscsomagot határoz meg:**

1. Az önkormányzat gazdasági stabilitásának biztosítása
2. Önkormányzati szociális támogatási rendszer fenntartása
3. Kommunikációs és identitásépítő programok, események megvalósítása
4. A részvételiség és a társadalmi egyeztetés intézményeinek kiépítése
5. Hazai és nemzetközi pályázatmenedzsment
6. Közterületfejlesztés és -megújítás
7. Kerületszempont közterületeinek fejlesztése
8. Önkormányzati intézményhálózat korszerűsítése és fejlesztése
9. Közbiztonság és köztisztaság fokozása
10. Parkolási helyzet javítása

Az intézkedéscsomagokon felül a program nevesíti azokat a fejlesztéseket, melyek szükségesek lennének a kerület számára, azonban azok realizálása várhatóan a költségvetési időszakon túlmutató fejlesztési elképzelések.

A Gazdasági Programban rögzített, rövid-közép távú fejlesztési célkitűzések előzetes indikatív becsült költsége 10,26 – 11,46 Mrd Ft összköltséget tesz ki 2025-ös áron számolva. Az önkormányzat várható fejlesztési pénzügyi mozgáskörének becslése alapján a 2025 és 2029 közötti 5 évre vonatkozó mozgástér 11,55 Mrd Ft (2025).

A becsült költségek, valamint a várható pénzügyi mozgástér alapján megállapítható, hogy a megfogalmazott fejlesztési célkitűzések a költségvetési realitáson belül vannak, azok az önkormányzat jelenleg ismert fejlesztési lehetőségeit figyelembe veszik. A meghatározott célok és intézkedések nem jelentenek túlzott mértékű terhet a XV. Kerületi Önkormányzat számára.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a hazai önkormányzati szektort az erős forráshiányosság jellemzi, amit a kiszámíthatatlan kormányzati intézkedések tovább nehezítenek. Ezen hatásoknak a XV. Kerületi Önkormányzat rövid-közép távú kiszámítható pénzügyi mozgástere is erősen kitett, aminek köszönhetően nem kiszámítható, hogy a megfogalmazott fejlesztési célkitűzések biztosan reális célok maradnak-e a Gazdasági Program időszakában is.

2. Bevezető

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának képviselő-testülete számára gazdasági program készítési kötelezettséget ír elő.

A gazdasági program (fejlesztési terv) *a képviselő-testület megbízásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.*

Feladata, hogy *helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.* Emellett a rövid-közép távú program tartalmazza *az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.*

2015-ben készült el a 2015-2025 közötti időszakra vonatkozó gazdasági program, aminek 2020-ban megvalósult a felülvizsgálata. Ennek részeként megtörtént a program 2019-ig megvalósult intézkedéseinek áttekintése, valamint a 2020-2025-ös időszakra vonatkozóan a fejlesztési prioritások és célok felülvizsgálata a koronavírus járvány után megváltozott gazdasági és társadalmi körülmények tükrében.

A 2024-es önkormányzati választást követően a Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata célul tűzte ki, hogy a korábbi alapokra és a meglévő stratégiai tervekre épülően új gazdasági programot készítsen, ami a 2025 és 2029 közötti időszakra összegzi a kerület fejlesztési és költségvetési célkitűzéseit.

Jelen gazdasági programot Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Képviselő-testülete a .../2025. (III. 27.) ök. számú határozatában fogadta el.

3. Helyzetkép és kihívások

3.1. TÉRSZERKEZETI ADOTTSÁGOK

Budapest Főváros XV. Kerülete (Rákospalota, Pestújhely, Újpalota) Budapest északkeleti részén fekvő, külső pesti peremkerület. A kerülettel határos a IV., XIV., XVI. kerület Budapesten belül, míg a város határának túloldalán Dunakeszi, Fót és Csömör érinti közigazgatási határát.

A kerület jó közlekedési adottságokkal rendelkezik, két nemzetközi jelentőségű közlekedési folyosó érinti, a 70.-es, és a 71.-es. vasútvonal, valamint az M3-as autópálya. Ezen felül a kerületet érinti három csomóponttal az M0 autótút, ami kapcsolatot biztosít a gyorsforgalmi úthálózat további elemeihez.

A kerület közösségi közlekedési ellátottsága eltérő típusú eszközök mentén biztosított, azonban a kerület nagy utasforgalmú viszonylatain sűrű autóbuszos szolgáltatás található. A kerület számos közösségi közlekedési kapcsolattal rendelkezik, azonban azok versenyképessége, integráltsága fejlesztésre szorul, valamint a kerület bizonyos részeinek bekapcsoltsága nem kedvező a közösségi közlekedés hálózatába.

A közlekedési folyosók jelentős elvágó hatást gyakorolnak nyugati és déli irányba, valamint az agglomeráció felé, ezen felül a Késmárk utcai gazdasági terület, valamint a Rákospalotai határút menti beépített fejlesztési terület is erősen elvágja a városszerkezeti kapcsolatokat a XVI. kerület irányába. A kerület nyugati határát képező 70-es és 71-es vasút vonal, a déli határt adó körvasút elválasztó hatásai miatt. erősen elszigetelődik a kerület a szomszédaitól. További jelentős elvágó hatást fejt ki az M3-as autópálya bevezető szakasza, ami kettévágja Rákospalotát.

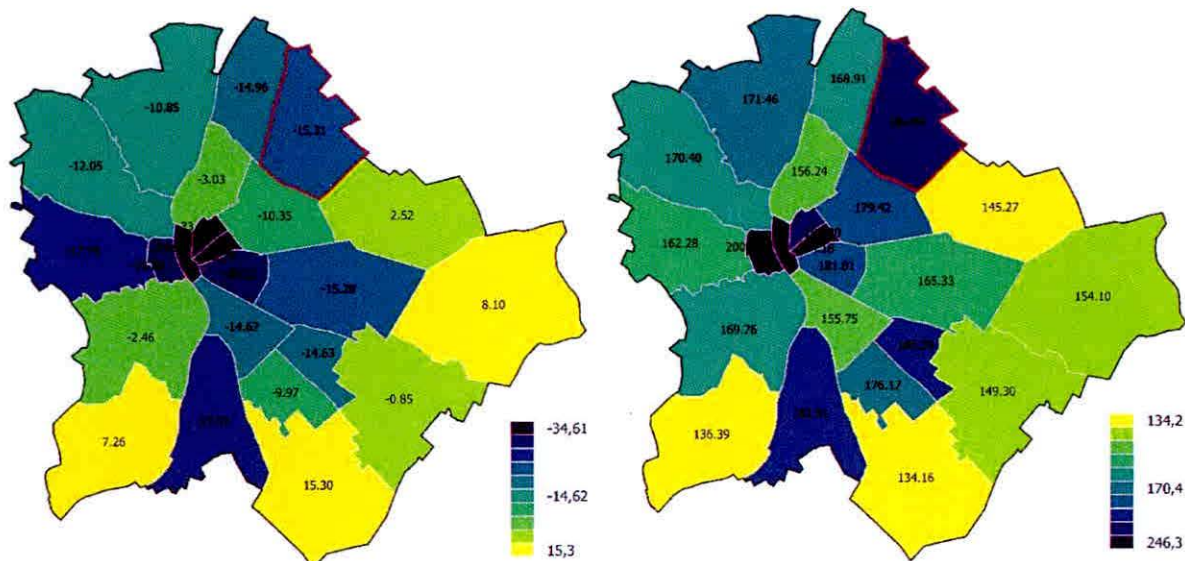
A kerület fekvéséből adódó regionális lehetőségei kiaknázatlanok, kiváló közúti közlekedési adottságai ellenére nem tudja kihasználni a helyzetéből adódó gazdasági előnyöket. A rajta áthaladó forgalomnak jellemzően nem a kerület a célpontja, gazdasági területei korlátozottak.

Vállalkozások vonzása terén a XV. kerület versenyhátrányban van az agglomerációs településekkel összehasonlítva. Az IPA kedvezményt jelentő hagyományos vállalkozásvonzó eszköz fővárosi kompetenciába tartozik, amivel a kerület nem tud élni. Ezzel szemben a városhatár túloldalán lévő települések komoly adókedvezménnyel csalogatják magukhoz a vállalkozásokat, ami jelentősen rontja a kerület gazdasági vonzerejét és bevételtermelő képességét.

3.2. DEMOGRÁFIA KIHÍVÁSOK VIZSGÁLATA

3.2.1. Demográfia, népesség

A XV. kerület lakónépessége a KSH 2023-as adatai alapján 75 236 fő (2022-ben 75 590 fő). A 2022-es népszámlálás 77 091 főt mutatott ki, mint jelenlévő népesség. Az NVI által publikált lakosságszám 2023 szeptemberében 72.879 fő volt¹. A lakosságszám eltérő adatai mögött az eltérő számítási módszertanok állnak, vélhetően a valós lakosságszám ezen értékek körül valószínűsíthető. ²

1. ábra: Lakónépesség változása 1995 és 2023 között (KSH)

2. ábra: Öregedési index (2023, KSH)

A kerület lakossága a 90-es évek közepe óta csökken, egyedül 2010-ben volt egy kismértékű növekedés. Az elmúlt 29 év alatt a budapesti átlagot (-11,08%) meghaladó mértékben, 15,3%-kal csökkent a

¹ <https://www.valasztas.hu/telepulesek-lakossag-es-valasztopolgarszama>

² Megjegyzendő itt, hogy az eltérő adatok oka, hogy az egyes fogalmak mögött az eltérő számítási módszertan áll. A népszámlálás a jelenlévő lakosságot vizsgálja (akik ott vannak a népszámláláskor), a lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma, állandó népesség: az adott területen bejelentett állandó lakással (mai szóhasználattal: bejelentett lakóhellyel) rendelkező személyek összessége, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett ideiglenes lakásuk (tartózkodási helyük). Az NVI által publikált lakosságszám adat az érvényes címmel rendelkezők a településen lakóhellyel rendelkező személyek száma + a településen tartózkodási hellyel rendelkező olyan személyek száma, akiknek sem az adott településen, sem máshol nincs bejelentett lakóhelyük. (lakónépesség: 2022-75.590 fő, 2023-75.236 fő; állandó népesség 2022-75.054 fő, 2023-74.150 fő, népszámlálás 2022-77.091 fő, NVI lakosságszám 72.879 fő)

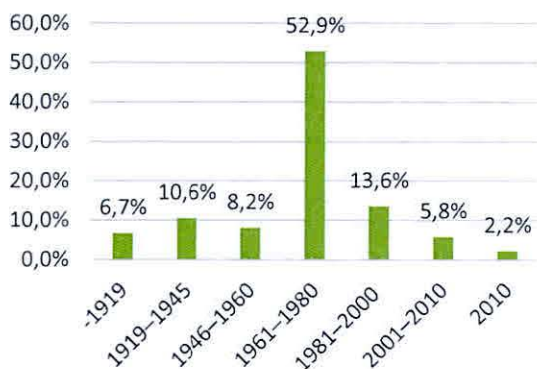
lakosság a kerületben. A belvárosi kerületekben drasztikus népességsökkenés ment végbe, ezeken túl Csepel és a Hegyvidék mögött a XV. kerület következik a rangsorban. **A XV. kerület népesedési tendenciái illeszkednek a budapesti, illetve az országos trendekhez, a kerületre a természetes fogyás jellemző, amihez negatív vándorlási egyenleg párosul.**

Az elmúlt 5 évben a halálozások száma jelentősen meghaladta az élve születések számát, közel kétszer annyian haltak meg minden évben, mint ahányan születtek. Az elmúlt 5 évben éves szinten átlagosan több, mint 600 gyermek született és közel 1200-an haltak meg. A kerület vándorlási egyenlege negatív, azaz több ember megy el a kerületből, mint amennyi odavándorol, bár ez az arányszám csökken, aminek fő oka az elvándorlók számának csökkenése. Évente átlagosan alig több mint 2700-an vándorolnak a kerületbe és közel 3300-an pedig elhagyják. 2023-ban a természetes fogyás átlagos értéke -5,98 ezrelék, míg az elvándorlás mértéke -1,94 ezrelék volt. Vélhetően van valamekkora látencia ezekben a számokban, ami az itt élő, de be nem jelentett lakosokból adódik, bár feltehetőleg ez sem módosít a trendeken.

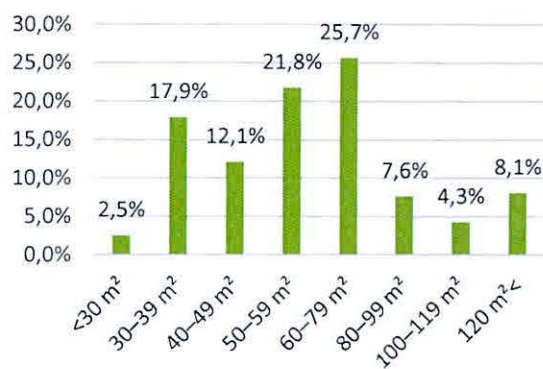
2023-ban a kerületben a 65 év felettek aránya 10%-kal magasabb, mint a 0-14 év közötti korosztály népességén belüli aránya. Az öregedési index tekintetében (Idős korú népességnek (65-X éves) a gyermekkorú népességhez (0-14 éves) viszonyított aránya) rosszabbul teljesít a XV. kerület (184,9%), mint a budapesti átlag (167,4%), azonban érdekes megfigyelni, hogy míg összvárosi szinten összesen 10%-os növekedés volt a mutatóban, addig a kerületben csupán 1,7%-ot romlott a mutató értéke. A kerületek rangsorát megnézve négy bevárosi kerület után a XV. kerületben a legmagasabb ez a mutató, azaz itt a legnagyobb az idősek fiatalokhoz mért aránya a külső kerületek között. Ez a XV. kerület előregedő korszerkezetére hívja fel a figyelmet.

3.2.2. Lakásállomány

A XV. kerület teljes lakásállománya 38 540 lakás volt a 2022-es népszámlálás adatai szerint, ami alapján a budapesti kerületek középmezőnyében van a XV. kerület. A lakásállomány 90,1%-a (34 716) lakott lakásból áll. A kerületben a lakásállomány növekedése jellemző, 2001-óta 4,68%-kal nőtt a lakásszám. A növekedésnek ez a mértéke jelentősen elmarad a fővárosi kerületek mögött, a XV. kerület ezzel az értékkel az utolsó helyen áll a főváros rangsorban. Csak a 2011 és 2021 közötti időszakot vizsgálva jobb a kerület helyezése, azonban itt is a rangsor utolsó harmadában található.

3. ábra: A XV. kerület lakásainak megoszlása az építés éve alapján (2022, KSH népszámlálás)

4. ábra: A XV. kerület lakásainak megoszlása a lakások alapterülete alapján (2022, KSH népszámlálás)

A jelentős arányú lakótelepnek köszönhetően a lakásállomány döntő többsége (52,9%) 1961–1980 között épült. 2000 után csupán a lakások 8,04%-a, míg 1945 előtt több, mint 15%-a épült. A falazat anyagát tekintve a lakások 50,6%-a panel anyagú, valamint 45,7%-ának falazata készült téglából és kőből. A XV. kerületi lakásállomány közel fele távfűtéssel ellátott, ami a harmadik legmagasabb arány Budapesten a III. és a IV. kerület után.

A lakállomány méret szerinti megoszlása kevésbé homogén képet mutat, de a lakásállomány több mint fele 60m² alatti. Ezen belül, közel 18%-ot tesznek ki 30 és 40 m² közötti lakások. A kerületi lakásállomány közel 50%-a esik 50 és 80 m² közé.

Ezen adatok is rámutatnak arra, hogy a kerületben dominál a lakásszerkezetben a lakótelep, a teljes lakásállomány ~50%-a ebbe a kategóriába esik, dominálnak a 60 m² alatti lakások, valamint az eredmények rámutatnak arra is, hogy relatíve kevés új lakás épül.

3.2.3. HÁZTARTÁSOK ÖSSZETÉTELE

A XV. kerületben átlagosan 2,22 fő lakik egy lakásban, ez magasabb, mint a budapesti átlag (2,1) és ezzel a budapesti kerületek első felébe esik Rákospalota, Pestújhely, Újpalota.

A kerületben 39,4% az egyszemélyes háztartások aránya, amivel a kerület jobban teljesít, mint a fővárosi átlag (44,86%) és ezzel a kerületek rangsorának első harmadában található, azonban kismértékben, de elmarad az országos átlag mögött (35,52%)

A kerületben csupán minden ötödik háztartásban él 15 évesnél fiatalabb személy, arányuk a háztartásokon belül (17,99%) a kerületek középmezőnyében, a budapesti átlag (17,23%) körül van. Érdekes azonban megfigyelni, hogy a külső pesti kerületek között a XV. kerület teljesít a

legalacsonyabban ebben a mutatóban. **Ez rámutat a kerületet sújtó elöregedésre, és felhívja a figyelmet az azonos fekvésű környező kerületek jobb adottságaira.**

3.2.4. TÉRBENI TÁRSADALMI KIHÍVÁSOK A KERÜLETBEN

2022-es népszámláláson alapuló szegregációs lehatárolás nem áll rendelkezésre. A 2011-es népszámlálás adatai alapján a „Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten” c. dokumentum (2014) a XV. kerületben definiált krízis- és veszélyeztetett tömböket, melyek területileg első sorban Rákospalota központi területén találhatóak.

Az önkormányzat szociális területekkel foglalkozó főosztályának kvalitatív információi azonban nem támasztják ezen területek szegregációs veszélyeztetettségét, a tömbök fizikai állapota nem marad el annak környezetétől, segélyezés iránti kérelem sem érkezik a területről. A kerületi segélyezés során a legtöbb igénylés Újpalotáról érkezik be.

A kerületben jelentős térbeni társadalmi konfliktusok nem azonosíthatóak.

3.3. HUMÁN KÖZZSZOLGÁLTATÁSOK

A XV. Kerületi Önkormányzat számos humán közszolgáltatást nyújt az itt élők számára, széles spektrumát lefedve a szociális, egészségügyi és oktatási szolgáltatásoknak:

A kerületben a **bölcsődei ellátást** az Egyesített Bölcsődék (1156 Budapest, Nádastó-park 1.) látja el 6 tagintézménnyel, összesen 6 feladatellátási helyszínen. Az intézmények összesen 558 férőhellyel rendelkeznek, az átlagos kihasználtság 76%-os, ami 60% és 94% között változik az egyes tagintézmények esetén, túljelentkezés nincs. A bölcsődék méretét tekintve vegyes a kerületi kép, található 30 fős intézmény, de találunk 3 darab 100 fő feletti férőhellyel rendelkező bölcsődét is. A bölcsődei álláshelyek 98%-a betöltött. Ezen felül további három magánintézmény található még a kerületben, összesen 57 fős kapacitással.

A kerületben a bölcsődei kapacitások háromnegyede kihasznált, ezzel a fővárosi átlag (88,1%) alatt van a kerület, és mindösszesen három kerületben alacsonyabb ennél a kihasználtság. A XV. kerületben egy bölcsődei férőhelyre 3 bölcsődés korú (0-2 éves) gyerek jut. Ezzel a kerület a fővárosi átlag közelében van, és a kerületi rangsor első felében áll.

Az **óvodai ellátást** összesen három intézmény biztosítja a kerületben, összesen 16 feladatellátási helyszínen. Ez összesen 85 óvodai csoportot és 2083 maximálisan felvehető gyereket jelent. A bölcsődékhez hasonlóan az óvodák esetében is részben kihasználatlanok a rendelkezésre álló kapacitások. Az összesen 1720 óvodai ellátásban részt vevő gyerek 82,57%-os kihasználtságot jelent, ami feladatellátási helyenként 65,7% és 95% között változik. Ezzel a kerület budapesti összesítésében a rangsor első felébe esik és az inkább kihasznált óvodai kapacitások közé tartozik, megelőzve a fővárosi átlagot (78,2%). Az időbeli trendeket vizsgálva 2017 óta közel 20%-kal csökkent az óvodába járók száma a kerületben, amivel a fővárosi kerületek középmezőnyében van a XV. kerület. A kerületben 100 óvodai férőhelyre 74 óvodás korú (3-5 éves kor közötti) gyerek jut. Ez jelez még kapacitástartalékot a kerületi óvodai ellátásban. Más kerületekkel összehasonlítva a XV. kerület ezzel a kerületi rangsor első harmadába esik, a kerületek fele esetében ez a szám 65 alatt van. Az egyre csökkenő gyerekszám, valamint az apadó kihasználtság előrevetítik az óvodai kapacitások stratégiai szintű újragondolásának szükségszerűségét, mint például az óvodai csoportok számának csökkentését és óvodák összevonását.

Az önkormányzati fenntartású intézmények mellett a kerületben egy egyházi és két alapítványi fenntartású óvoda működik még, összesen 145 férőhellyel.

A kerület a köznevelési feladatokra összesen 7,1 Mrd forintot költött, aminek a fele központi támogatás. Ezen felül a kerület még további 2,5 Mrd forinttal egészítette ki, mint fenntartói támogatás. (2024). Ezen

belül az óvodák fenntartásához az állam 2,32 milliárd forint támogatást biztosít (2024), amelyet az önkormányzat több mint 1,2 milliárd forint saját forrással egészít ki működési, beruházási és felújítási célokra (pl.: többlétszemélyzet biztosítása).

A kerületben összesen 18 **általános és középfokú oktatási intézmény** található³. Ezek közül 8 általános iskola, 4 általános és középiskola, 5 középiskola és 1 alapfokú művészetoktatási intézmény. Fenntartás szempontjából 3 intézmény nem állami fenntartású. A középiskolák esetében gimnázium, szakgimnázium és technikum is működik a kerületben.

2013. január 1. óta az iskolák kikerültek az önkormányzati fenntartás alól és állami fenntartásba kerültek, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) alá. A XV. kerület iskolái a XVI. kerületi központtal működő KLIK Észak-Pesti Tankerületi Központhoz tartoznak, az Önkormányzat csak működtetői feladatot lát el az iskolák vonatkozásában.

Az általános iskolai tanulók száma esetében is folyamatos csökkenés figyelhető meg, 2018 és 2023 között közel 11%-kal csökkent a számuk. Ez az érték meghaladja a fővárosi átlagot (5,4%), a kerület az ötödik legnagyobb csökkenést elérő kerület Budapesten. A nappali oktatásban tanuló, más településről bejáró általános iskolai tanulók számának aránya az általános iskolásokon belül 5,8%, ami budapesti összesítésben alacsonynak számít, a budapesti átlagérték közel fele. Ezzel szemben a kerületben a gimnazisták száma a korábban említett időszakban közel 10%-kal növekedett, amivel a budapesti átlaghoz közel, a kerületek középmezőnyében szerepel a XV. kerület.

A XV. kerületben a **szociális alapellátás** központi intézménye a Göncz Árpád Szociális Intézmény (GÁSZI), amely 1999 óta biztosítja a mindenkori hatályos jogszabályok alapján előírt szociális alap- és szakosított ellátásokat a kerületben 8 telephelyen. A GÁSZI koordinálja az idősek gondozását, a család- és gyermekjóléti feladatokat, valamint egyéb speciális ellátásokat. A GÁSZI szolgáltatásai közé tartozik az idősek átmeneti elhelyezése, a házi gondozás, valamint a családsegítés és gyermekvédelmi intézkedések, melyeket több helyszínen, a GÁSZI központja mellett partnerintézmények révén, kerületközi együttműködésben valósítanak meg.

Család- és gyermekjóléti ellátást a GÁSZI keretein belül a „FIÓKA” Család- és Gyermekjóléti Központ nyújt két helyszínen, valamint az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ, a Mentálhigiénés Tanácsadó (MenTa), valamint a Nappali melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat. Ezen felül a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány Családok Átmeneti Otthona és a Baptista Integrációs Központ Családok Átmeneti Otthona biztosít átmeneti ellátást.⁴

³ <https://www.bpxv.hu/elet-keruletben/intezmenyek/neveles-es-oktatas>

⁴ <https://gaszixv.hu/kozerdeku-adatok/szervezeti-egysegek-es-telephelyeik/>

A területi gondozásban vesz részt a Gondozó Ház, a Házi Gondozó Szolgálat, az Időseket és Demenciával Élőket Segítő Szolgálat, a Szociális Konyha, valamint két helyszínen az Időseket Segítő Szolgálat, Szociális Konyha. A kerületi szociális étkeztetést összesen 550 fő veszi igénybe. Ezen felül a Fejlesztő Gondozó Központ és az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona is biztosít alapellátást a kerületben.

A kerületben 2023-ban 6093 fő részesült települési támogatásban. 100 főre vetítve ezzel megelőzi a budapesti átlagot (5,27) és kerületek rangsorában a negyedik helyen áll, mindösszesen az V., XIII. és VI. kerületek előzik meg. A XV. kerület összesen 205 millió forintot fordított települési támogatásra, ami egy főre vetítve közel 2800 forintot jelent, ezzel az értékkel a kerület az ötödik helyen áll a fővárosi rangsorban.

A kerület által biztosított **egyeszségügyi alapellátás** több telephelyen nyújt felnőtt- és gyermek háziorvosi (8, illetve 4 helyszínen), fogászati (7 helyszínen), védőnői (5 helyszínen), ügyeleti, illetve speciális járóbeteg-szakellátást. A kerületi járóbeteg szakellátás központi intézménye a Dr. Vass László Egészségügyi Intézmény. 2024. október 1-től a felnőtt ügyeleti ellátás a IV. kerülettel összevonva történik a háziorvosok havi váltásában, IV. kerületi székhellyel. A gyermek ügyeleti ellátás a Heim Pál Gyermekkórházhoz tartozik. Az NNGYK védőnőkereső ⁵ adatai alapján 17 védőnői körzet működik a kerületben.

Az egészségügyi intézmény által biztosított ellátások között szerepelnek az addiktológiai, bőr-és nemibeteg gondozó, drogbeteg, onkológiai, pszichiátriai és tüdőgondozói szolgáltatások, amelyek részben a székhelyen, részben más kerületi telephelyeken valósulnak meg.

A felnőtt és gyermek járóbeteg-szakellátásban a XV. kerületi lakosok tekintetében területi ellátási kötelezettséggel rendelkező szolgáltatók különböző fővárosi kórházakban is megtalálhatóak, például: Észak-Pesti Centrumkórház-Honvédkórház, Pest Megyei Flór Ferenc Kórház, Semmelweis Egyetem, Észak-Közép-budai Centrum Új Szent János Kórház, Heim Pál Gyermekkórház, Bethesda Gyermekkórház. 2023-ban a XV. kerületben összesen 34 háziorvos praktizált, egy háziorvosra átlagosan 2213 lakos jutott, mely érték az elmúlt 5 évben folyamatosan növekedett. Kerületi összehasonlításban ezzel meghaladja a fővárosi átlagot (1981 fő/ házorvos) és a hatodik legnagyobb érték a kerületek között, ami egy terhelt háziorvosi rendszert mutat. A KSH adatai alapján 2023-ban a XV. kerületben nem volt helyettesítésben ellátott házi gyermekorvosi szolgálat.

⁵ https://www.antsz.hu/AntszDistricts/HealthCareVisitorSearch.action?show=&_fsk=-1602683911

3.4. GAZDASÁGI HELYZETKÉP

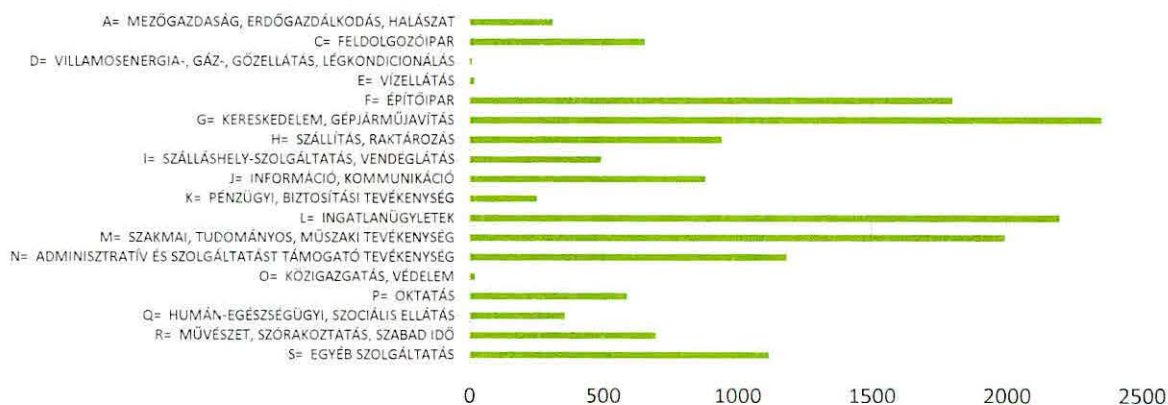
3.4.1. GAZDASÁGI SZEREP ÉS SÚLY

A kerület gazdaságát a mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV-k) dominálják, a vállalkozások több mint fele 1-9 főt foglalkoztató mikroállalkozás, míg a nagyvállalatok száma alacsony. Összességében a XV. kerület fajlagos vállalkozás szám tekintetében elmarad a fővárosi átlagtól, gazdasága erősen a szolgáltatási szektorra épül.

A kerületben az elmúlt öt év adatai alapján folyamatos növekedés figyelhető meg a működő vállalkozások számában, kisebb megtorpanás csak 2020-ban mutatkozott, majd 2021-ben és 2022-ben ismét ugrásszerű bővülés következett.

Fővárosi kitekintésben elmondható, hogy a XV. kerületben a működő vállalkozások 1000 főre vetített száma (136,3) elmarad a 172-es budapesti átlagtól, a kerületek rangsorában 15. helyen áll. A belső kerületekben, illetve néhány más külsőbb, de gyorsan fejlődő városrészben (például a III. kerületben) magasabb az érték, míg a külső, hagyományosan lakóövezeti jellegű területek kevesebb vállalkozással rendelkeznek az ott élők számához viszonyítva, amihez a XV. kerület mutatója jól illeszkedik.

A legtöbb bejegyzett gazdasági szervezet a kereskedelem, gépjárműjavítás (G) szektorhoz tartozik, ezt követik az ingatlanügyletek (L), majd a szakmai, tudományos és műszaki tevékenység (M). Jelentős számú regisztrált szervezet van az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (N), illetve az információ-kommunikáció (J) területén is. Ebből látszik, hogy a kerület gazdasága többszínű: a hagyományos kereskedelmi ágazatok mellett erősek a szolgáltató, tudásintenzív és innovatív iparágak is.

5. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma tevékenységek szerint, (2024, KSH)

Az értékesítés nettó árbevétele a kerületi vállalkozások esetében az évek során folyamatos növekedést mutat, különösen az utóbbi években, melynek értéke 2022-ben 1037,5 Mrd Ft volt. Ezzel a kerület a budapesti összesítésben a második harmadba esik.

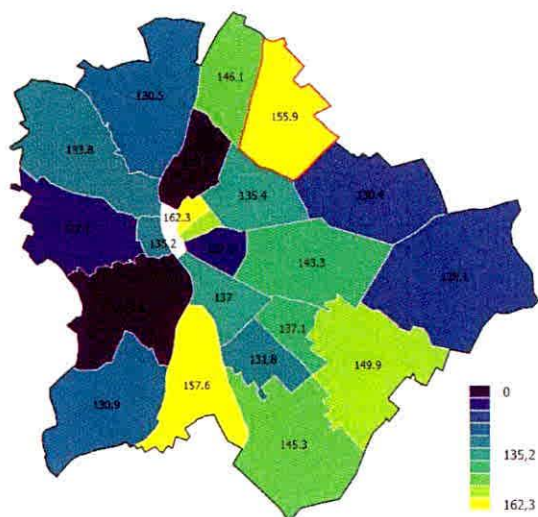
Kevés a nagy foglalkoztató, 3 vállalkozás foglalkoztat 250 és 499 fő között és mindössze 1 vállalkozás foglalkoztat 500 fő fölötti létszámkategóriában. A 250 fő felett foglalkoztató vállalkozások számában a XV. kerület az összkörületi rangsor alsó harmadában áll.

Budapest XV. kerületének gazdasági életében meghatározó szerepet töltenek be az alábbi vállalatok:

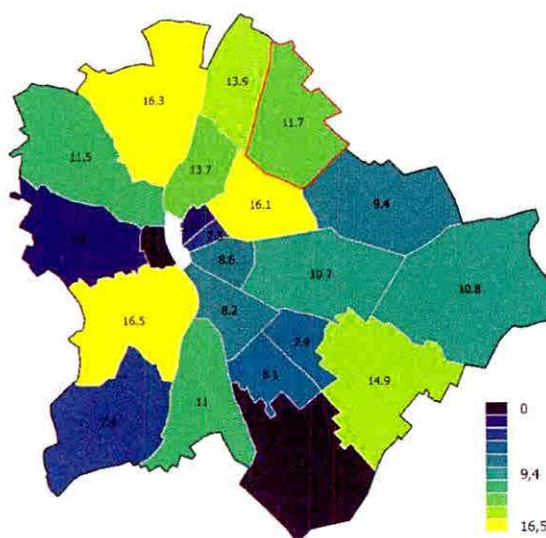
- **Siemens Energy Kft.:** A Siemens Energy magyarországi tevékenységei közé tartozik a XV. kerületi Késmárk utcai Turbinakomponens-gyár, valamint a csepeli Transzformátorgyár. A vállalat a gyártás, értékesítés és projektmenedzsment területén is aktív, és globális erőművi szolgáltatásokat nyújt budapesti mérnöki bázisáról. Az installált gáz- és gőzturbina portfóliójával piacvezető Magyarországon. A cég 2023-as nettó árbevétele 119,7 milliárd forint volt, és mintegy 1 350 főt foglalkoztat, melyből 6-700 fő dolgozik ténylegesen a kerületben.
- **MVM XPert Zrt.:** Az MVM XPert Zrt. az MVM Csoport tagja, amely az energetikai szektorban tevékenykedik. Fő profilja az energetikai szolgáltatások nyújtása, beleértve a tervezést, kivitelezést és karbantartást. A vállalat 2023-as nettó árbevétele 45,9 milliárd forint volt, és körülbelül 670 főt foglalkoztat. A kerületben egy fontos alállomás található, melynek bővítése a közelmúltban zárult le.
- **Keskeny és Társai 2001 Kft.:** Ez a vállalat ipari nyomdai tevékenységet folytat, és csomagolóanyagok gyártásával foglalkozik. A cég 2023-as nettó árbevétele 17,3 milliárd forint volt, és mintegy 524 főt foglalkoztat.
- **Thyssenkrupp Materials Hungary Zrt.:** A vállalat a fém- és acélkereskedelem területén működik, és jelentős szereplője a hazai piacnak. 2023-as nettó árbevétele 146,8 milliárd forint volt, és körülbelül 412 főt foglalkoztat.
- **ORIGO Film Group Zrt.:** A kerületben található az ORIGO Filmstúdió, amely Európa egyik legnagyobb és legmodernebb filmstúdió komplexuma. A stúdió 11 hangstúdióval rendelkezik, amelyek összesen több mint 19 000 négyzetmétert tesznek ki. Az ORIGO számos nemzetközi produkciónak adott otthont és jelentős szerepet játszik a magyar filmiparban. 2023-as nettó árbevétele 5,3 milliárd forint volt, és körülbelül 24 főt foglalkoztat (projektalapú foglalkoztatással azonban lényegesen nagyobb munkaerőt bevonva).

Az IPA bevételek terén a XV. kerület fővárosi összesítésben a 8. helyen áll, 2023-ban 11,7 Mrd Ft volt az ilyen célú összbevétele. Fontos azonban megjegyezni, hogy a Fővárosban az iparüzési adó utólagos visszaosztás mentén kerül vissza a kerületekhez, így ennek értéke nem a kerületben megtermelt IPA

értékét mutatja elsődlegesen. Az iparüzési adó fajlagos, egy lakosra vetített értéke tekintetében nem teljesít rosszul a XV. kerület. A térképen látható, hogy a XV. kerület a magasabb értékű tartományba esik 155,9 ezer forintos egy főre jutó IPA-bevétellel, amivel a fővárosi felső mezőnyben helyezkedik el. Környező kerületek közül a XIII. kerület (113,7 ezer Ft) jelentősen alacsonyabb, de a XVI. kerület (130,4 ezer Ft) és a XIV. kerület (135,4 ezer Ft) is jóval szerényebb értéket mutatnak. A térképen az V. kerület nem szerepel, mert aránytalanul magas értéke torzította a megjelenést.

6. ábra: IPA bevétel egy lakosra

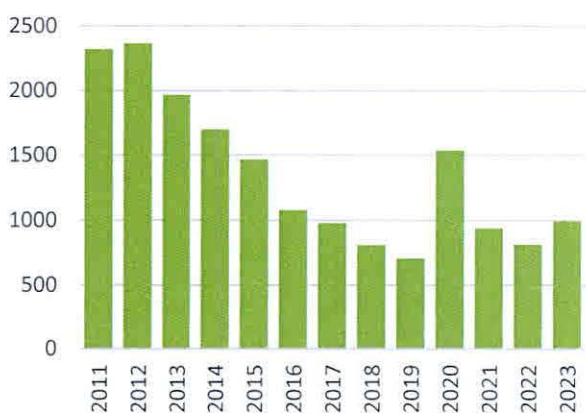

7. ábra: IPA bevétel Mrd Ft-ban az egyes kerületekben

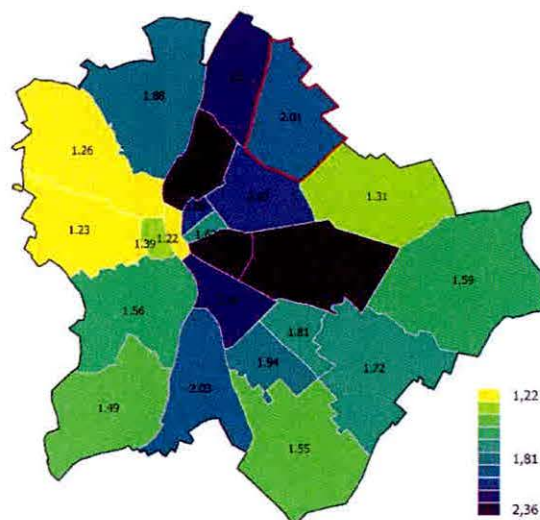
3.4.2. FOGLALKOZTATOTTSÁG

Az álláskereső arányát tekintve 2023-ban 1,5 fő jut 100 aktív korú lakosra vetítve, ami azonos Zuglóval. A szomszédos kerületekkel összehasonlítva változatos helyzet figyelhető meg. Látható, hogy a XV. kerület elmarad a külső pesti kerületek mögött, azonban illeszkedik, sőt helyenként jobban teljesít az északi pesti kerületeknél (IV., XIII.)

A kerületben az álláskereső aránya 2011-ben és 2012-ben volt a legmagasabb, 3,4% körüli értékkel, majd folyamatos csökkenés figyelhető meg egészen 2019-ig, amikor az arány 1% körülire süllyedt. A 2020-as évben azonban egy jelentős növekedés történt, amely valószínűleg a COVID-19 járvány hatásának tudható be, ekkor az arány ismét 2,3%-ra emelkedett. Ezt követően az álláskereső aránya újra csökkent, 2021 és 2023 között stabilizálódott 1,3% körüli szinten.

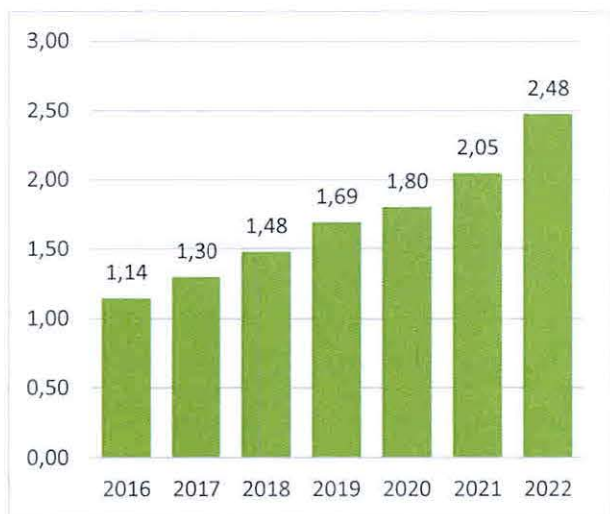

8. ábra: Nyilvántartott álláskeresők számának változása 2011 és 2023 között (KSH)

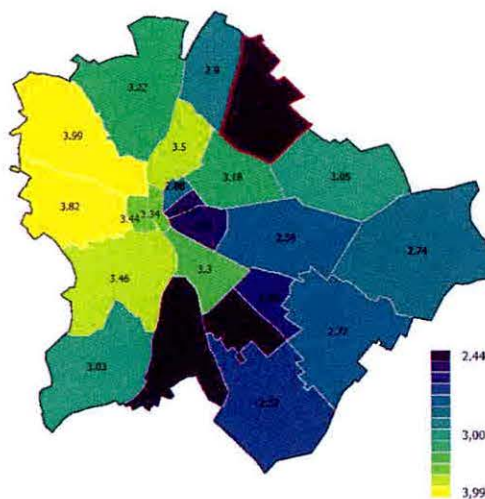

9. ábra: Álláskeresők Budapest kerületeiben

Az egy főre jutó jövedelem stabilan növekedett az elmúlt években. A legnagyobb növekedés 2021 és 2022 között történt, ekkor az egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező bruttó belföldi jövedelem közel 2,5 millió forint volt. Ez az érték a városi átlaghoz képest jelentősen elmarad és az egyik legalacsonyabb érték a kerületek között, mindössze Csepelt előzi meg. A szomszédos kerületekkel összehasonlítva a XV. kerület jövedelmi szintje hátrányosabb helyzetet mutat. Mind a XVI, XIV, XIII. kerület esetében meghaladja a 3 millió forintot az éves belföldi jövedelem.

10. ábra: Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező bruttó belföldi jövedelem a XV. kerületben 2016 és 2022 között (millió Ft) (TEIR)

11. ábra: Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező bruttó belföldi jövedelem kerületekben (2022, TEIR)

3.4.3. A GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

A kerület közlekedési szempontból kiváló fekvésű, közvetlen kapcsolattal rendelkezik az M3-as autópálya bevezető szakaszához, amely összeköttetést biztosít a belvárossal és az ország északi, illetve keleti részével. További jó kapcsolatot jelent az M0-ás körgyűrű közelsége, ami lehetővé teszi a gyors elérést az országos gyorsforgalmi úthálózathoz, elősegítve a kerület logisztikai szerepét. Ezen felül a kerület határán fut el 70-es, 71-es vasútvonal, valamint a külső körvasút.

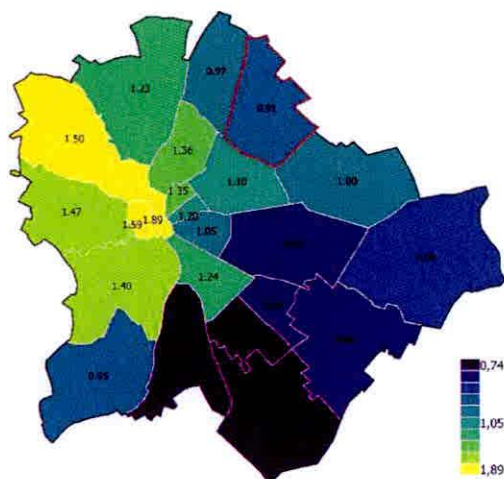
A kerület gazdasági szerkezetét jelentős ipari és kereskedelmi központok jellemzik. A Pólus Center, valamint a World Mall (korábban: Asia Center), amelyek a Szentmihályi úton találhatóak, nagy kiterjedésű kereskedelmi központok, számos vállalkozásnak adnak otthont, elősegítve a helyi gazdaság élénkítését. Ezen kívül több ipari park és logisztikai központ is működik a kerületben, amelyek a kedvező közlekedési adottságoknak köszönhetően vonzóak a vállalkozások számára. A legjelentősebbek ezek közül a Késmárk utcai ipari terület, a Külső Főti út menti terület, valamint az M3 bevezető szakasza melletti gazdasági zónák. Szabad, fejleszthető területek főként az utóbbi helyszínen találhatóak.

A 7-es és 8E jelzésű autóbuszok közvetlen kapcsolatot biztosítanak a belvárossal, míg a 69-es villamos Újpalotát köti össze a Mexikói úti metróállomással. Bár a kapcsolatok biztosítottak, azonban azok versenyképessége, integráltsága fejlesztésre szorul, valamint a kerület bizonyos részeinek közösségi kapcsolatai nem kedvezőek. A gazdasági területek jelentős versenyhátrányát jelenti, hogy az M3 melletti telephelyek megközelíthetősége közösségi közlekedéssel lehetetlen, ami komoly kihívást jelent a cégek számára a munkaerőborzás terén. A jó minőségű közlekedési lehetőségek azért kiemelten fontosak, mert azon túl, hogy biztosítják a belső városi kapcsolatokat a lakosság számára, a kerület gazdasági szereplői számára is hozzájárulnak ahhoz, hogy megkönnyítsék a munkaerő és az áruk mozgását.

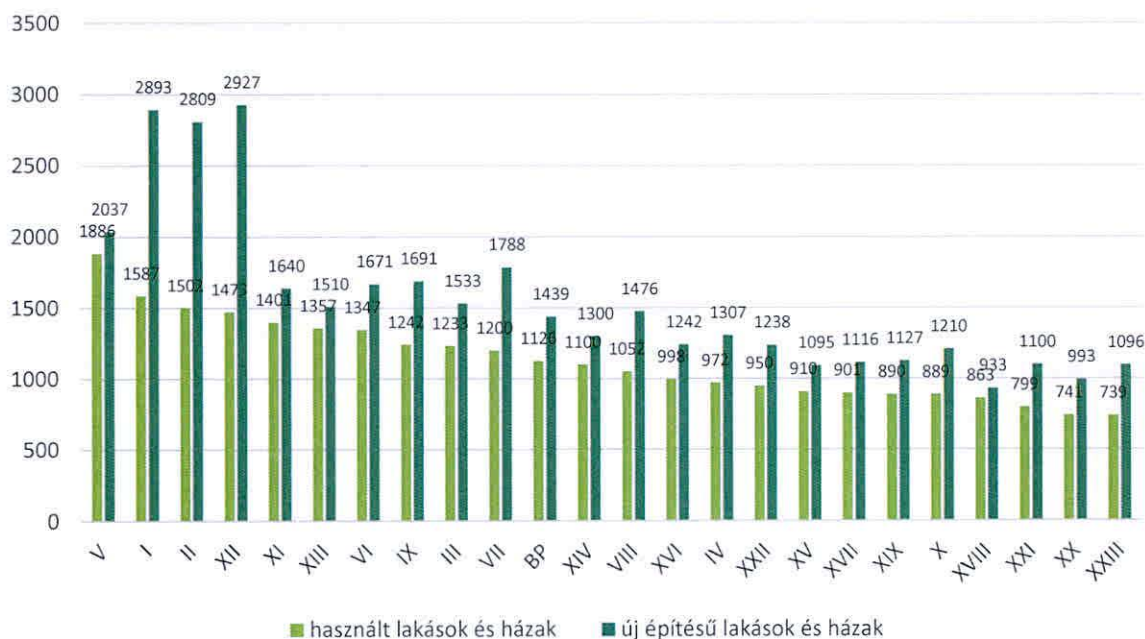
3.4.4. A KERÜLET INGATLANPIACA

A XV. kerület átlagos négyzetméterára 2025 januárban 910 ezer Ft volt a használt, valamint 1,095 millió Ft az új építésű lakások és házak esetében. Ez az érték a fővárosi kerületek alsó harmadában van a XV. kerület, elmaradva a fővárosi átlagtól (használt: 1,126 millió Ft/m², új építésű: 1,439 millió Ft/m²). A szomszéd kerületek esetében az ingatlanár minden esetben magasabb értéket vett fel, a XV. kerület elsődlegesen a dél-pesti kerületeket előzi meg. Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy a XV. kerület továbbra is a megfizethetőbb területek közé tartozik Budapesten, különösen a környező kerületekhez viszonyítva. Azonban ez az alacsonyabb ár felhívja a figyelmet a kerület alacsonyabb népszerűségére is. A kerületen belül nem figyelhető meg jelentős eltérés az átlagos négyzetméterárat tekintve, egyedül Pestújhely emelkedik ki egy kicsit a hármasszterületből. A kis különbségek mögött az egyes

városrészek eltérő lakásállománya húzódik, Pestújhely egy zömében családiházias beépítésű terület, Újpalota – Újpest Városcsokor utána – a második legnagyobb budapesti lakótelep, Rákospalota pedig egy nagyterjedésű iparosított beépítéssel tagolt, vegyes lakásállományú rész, ahol vélhetően sok kisméretű, nem korszerű műszaki állapotú lakás található.

12. ábra Használt lakások és házak átlagos m² ára 2025 január (millió Ft/m²), adatok forrása: [https://tudastar.ingatlan.com/hirek/78-szazalekkal-dragultak-tavaly-a-lakasok-budapesten-mar-116-millio-az-atlagos-negyzetmeterar/](https://tudastar ingatlan.com/hirek/78-szazalekkal-dragultak-tavaly-a-lakasok-budapesten-mar-116-millio-az-atlagos-negyzetmeterar/)

13. ábra Új építésű és használt lakások és házak átlagos m² ára 2025 január (ezer Ft/m²), adatok forrása: <https://tudastar.ingatlan.com/hirek/78-szazalekkal-dragultak-tavaly-a-lakasok-budapesten-mar-116-millio-az-atlagos-negyzetmeterar/>

3.4.5. TURIZMUS

A szálláshely-kapacitásokat tekintve a XV. kerület mindössze 188 férőhellyel rendelkezik, ami az egyik legalacsonyabb érték Budapesten, azonban illeszkedik a külső pesti kerületek sorába. Ezt a kedvezőtlen helyzetet tükrözi a kerület alacsony idegenforgalmi adóbevétele is (4,71 millió Ft – 2023).

A környező kerületekben (Újpest, Angyalföld és Zugló) jelentősen nagyobb a kereskedelmi szálláshelyek kínálata, és ehhez illeszkedően a három kerület idegenforgalmi adó bevétele is több tízszeres mértékben (IV. ~30x; XIII. ~80x; XIV. ~36x) meghaladja a XV. kerület ilyen célú adóbevételét. Azonban például a XVI. kerület közel hasonló szálláshely mellett kevesebb mint fele akkora IFA bevételt ért el 2023-ban (bár ezt árnyalja, hogy a XVI. kerületben 330 Ft, míg a XV. kerületben 400 Ft az IFA mértéke).

2023-ban a XV. kerület mindössze 21 ezer vendégéjszakával rendelkezik, ami a főváros egyik legalacsonyabb értéke, mindössze a XVII.; XXI., és a XVI. kerületet előzi meg. Ez összhangban van a korábban látott alacsony szálláshely-kapacitással, és mutatja, hogy a kerület turisztikai vonzereje csekély. A környező kerületekkel összehasonlítva a XIV. kerület 421 ezer, a XIII. kerület 690 ezer (legmagasabb érték a nem belvárosi kerületek között), a IV. kerület 254 ezer vendégéjszakát regisztrált, míg a XVI. kerület csupán közel 12 ezret.

3.5. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE

3.5.1. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSÁNAK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA

A XV. kerület Önkormányzatának gazdálkodása stabil, bevételei folyamatosan növekedtek az elmúlt öt évben, biztosítva a működési kiadások fedezetét és a fejlesztési célok teljesíthetőségét. Folyamatosan növekednek az önkormányzat kiadásai a bevételeket meghaladó mértékben, **a bevétel-kiadás aránya folyamatosan romlik, ami az önkormányzat szabadon felhasználható maradvány csökkenését eredményezi.** Az önkormányzat jelentős saját bevételekkel rendelkezik, melyek meghatározó részét az iparüzési és építmény adó teszi ki.

Az elmúlt öt évben az önkormányzat konszolidált zárszámadási adatai alapján a költségvetési bevételei jelentősen, inflációt meghaladó mértékben növekedtek, 2020-ban 15,64 milliárd Ft volt, 2024-re pedig 27,87 milliárd Ft-ra emelkedett. A kiadások közel inflációval azonos mértékben növekedtek, 2020-ban 17,68 milliárd Ft-ról 2024-ben 26,36 milliárd Ft-ra.

Az önkormányzat bevételeinek döntő hányada a közhatalmi bevételekből érkezik, melyek a vizsgált időszakban 9,13 milliárd Ft-ról 15,99 milliárd Ft-ra emelkedtek. A működési támogatások szintén növekedtek, 2020-ban 4,49 milliárd Ft volt, 2024-re pedig 8,06 milliárd Ft-ra bővült. A működési bevételek az elmúlt 5 évben 602 millió Ft-ról, 2,13 milliárd Ft-ra nőttek.

A kiadások nagyobb része működési kiadások formájában jelentkezik, amely 2020-ban 14,74 milliárd Ft volt, 2024-re pedig 23,58 milliárd Ft-ra emelkedett. A dologi kiadások szintén jelentős részét teszik ki az önkormányzati költségvetésnek, ezek 2020-ban 3,45 milliárd Ft-ot tettek ki, 2024-re 7,54 milliárd Ft-ra nőttek. A személyi juttatások az elmúlt 5 évben 6,84 milliárd Ft-ról, 10,26 milliárd Ft-ra nőttek.

(millió Ft)	2020	2021	2022	2023	2024
I. Működési költségvetési bevételek	14 895,9	17 518,8	20 463,9	25 297,5	26 210,1
1. Működési célú támogatás államháztartáson belül	4 495,0	6 351,5	7 153,0	7 852,5	8 060,2
2. Közhatalmi bevételek	9 128,5	9 786,1	11 402,2	14 864,3	15 999,1
3. Működési bevételek	602,2	1 352,4	1 779,0	2 547,6	2 128,6
4. Tulajdonosi bevételek	664,5	7,9	50,4	22,7	10,6
5. Működési célú átvett pénzeszközök	5,7	20,8	79,4	10,3	11,5
II. Felhalmozási költségvetési bevételek	746,0	555,2	735,4	626,6	1 661,3

1. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	630,0	131,4	143,9	35,0	0,6
2. Felhalmozási bevételek	57,4	374,4	478,9	541,2	1 606,0
3. Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	58,7	49,4	112,6	50,5	54,7
Költségvetési bevételek összesen	15 641,9	18 074,0	21 199,3	25 924,1	27 871,3

1. táblázat: Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzatának konszolidált költségvetési bevételei (millió Ft)

(millió Ft)	2020	2021	2022	2023	2024
I. Működési költségvetési kiadások	14 737,0	16 101,6	18 288,4	23 417,7	23 578,5
1. Személyi juttatás	6 843,5	7 556,1	8 665,2	10 132,3	10 257,1
2. Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1 228,5	1 210,4	1 230,8	1 412,9	1 377,6
3. Dologi kiadás	3 454,3	3 929,4	4 389,5	6 574,9	7 541,4
4. Ellátottak pénzbeli juttatása	199,3	211,7	210,2	236,1	233,5
5. Egyéb működés célú kiadások	3 011,5	3 194,0	3 792,8	5 061,6	4 169,0
II. Tartalékok	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Felhalmozási költségvetési kiadások	2 941,3	2 818,8	3 016,9	2 490,2	2 780,3
1. Beruházások	2 025,3	1 728,1	847,7	749,6	1 224,7
2. Felújítások	760,8	970,7	2 074,9	1 658,7	1 467,9
3. Egyéb felhalmozási célú kiadások	155,2	120,0	94,4	81,9	87,6
Költségvetési célú kiadások összesen	17 678,4	18 920,4	21 305,4	25 907,9	26 358,8

2. táblázat: Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzatának konszolidált költségvetési kiadásai (millió Ft)

3.5.2. ADÓBEVÉTELEK

Az önkormányzat adóbevételei 2024-ben 16,3 Mrd Ft-ot tettek ki, 2020 és 2024 között jelentős, inflációt meghaladó mértékű volt az adóbevétel-növekedés. A legnagyobb tételt a fővárosi visszaosztásból érkező iparüzési adó jelenti, amely 2024-ben 13,1 milliárd Ft volt. Ezt követi az építményadó, ami 2024-re 2,24 milliárd Ft-ra nőtt, valamint a telekadó, ami 2024-ben közel 1 milliárd forint bevételt jelentett. Az idegenforgalmi adó éves szinten megközelítőleg 4,1 milliárd Ft-ot, míg az adópótlék, adóbírság 49,1 millió Ft-ot tesz ki. Ezek az adónemek együttesen a működési bevételek több mint 60%-át teszik ki, biztosítva az önkormányzat pénzügyi stabilitását és az alapvető közszolgáltatások fenntartását.

(millió Ft)	2020	2021	2022	2023	2024
Telekadó	821,0	773,7	835,3	879,0	977,4
Építményadó	1 962,1	1 934,8	1 956,8	2 151,6	2 238,9
Iparüzési adó	6 306,1	6 972,9	8 500,5	11 668,0	13 076,4
Idegenforgalmi adó	0,9	0,9	3,1	4,7	4,1
Adópótlék, adóbírság	17,7	22,3	33,0	58,6	49,1
ÖSSZESEN	9 107,8	9 704,6	11 328,7	14 751,9	16 345,9

3. táblázat: Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzatának adóbevételei (millió Ft)

3.5.3. HITELÁLLOMÁNY ALAKULÁSA

Az önkormányzat egyetlen hitellel rendelkezik, amelyet a Szilas-patak menti szennyvíz főgyűjtőcsatorna megvalósítására vett fel, összesen 500 millió Ft értékben. A hitel 2028-ban fog kifizetni.

3.5.4. ÖNKORMÁNYZATI ÜZLETI RÉSZESEDESEK

Az önkormányzat 4 db 100%-os tulajdonú céggel rendelkezik, melyek közül kiemelkedik a PALOTA-HOLDING Zrt., amely ingatlan- és vagyonkezelési feladatokat lát el. A PALOTA-15 Nonprofit Kft. főként rehabilitációs és közfoglalkoztatási tevékenységeket végez, míg a CSAPI-15 Kft. vásárcsarnok- és piacfenntartással foglalkozik. Az önkormányzat tulajdonában lévő cégek összesített névértéke meghaladja a 113 milliárd Ft-ot.

Önkormányzati üzletrészek:

Cég megnevezése, székhelye	Névérték	Tulajdoni hányad
RÉPSZOLG Környezetgazdálkodási és Foglalkoztatási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	2022. július 1-től beolvadt a PALOTA-HOLDING Zrt-be.	0%
PALOTA-15 Rehabilitációs és Közfoglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	22.900.000.-	100%
PALOTA-HOLDING Ingatlan- és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság	13.000.000.-	100%

CSAPI-15 Vásárcsarnok- és Piacfenntartó Korlátolt Felelősségű Társaság	10.090.000.-	100%
Csokonai Kulturális Központ és Kommunikációs Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	17.881.689.-	100%

4. táblázat: Önkormányzati üzleti érdekeltségek, 100%-os önkormányzati tulajdonú cégek és azok névértéke

Az Önkormányzat működési hatékonyságának javítása és növelése érdekében a közelmúltban több intézményfejlesztési strukturális átalakulás zajlott le. A zöldfelületkezelésért felelős önkormányzati cég (Répszolg Kft.) 2024. február 14-én jogutód nélkül megszűnt, feladatait 2022. július 1. napjával – üzletágátruházás következtében – a PALOTA-HOLDING Zrt-t látja el. A korábban a GMK által végzett zöldfelület-, üzemeltetési- és vagyongazdálkodási feladatok ellátása 2025. január 1. napjával szintén átkerült a PALOTA-HOLDING Zrt-be, így a teljes vagyongazdálkodási, üzemeltetési, és közterület- és intézmény fenntartási feladatok egy helyen, a Holdingban kapnak helyet. A kötelező és önként vállalt helyi közművelődési feladatokat 2021. január 1-jét megelőzően költségvetési szerv (Csokonai Kulturális Központ) látta el, míg a média és kommunikációs feladatok ellátása önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság útján valósult meg (XV Média Nonprofit Kft.). E két feladat 2021. január 1-jével összevonásra került, és többfunkciós közművelődési intézményként létrejött a Csokonai Kulturális Központ és Kommunikációs Közhasznú Nonprofit Kft.

3.5.5. ÖNKORMÁNYZAT VAGYONI HELYZETE

Az Önkormányzat teljes vagyona 88,2 Mrd Ft-ot tesz ki. A vagyonelemeinek legjelentősebb részét a forgalomképtelen vagyonelemek jelenti, ez 2024-ben összesen 65,0 milliárd Ft-ot ért el. A korlátozottan forgalomképes vagyon ennek megközelítőleg a negyedét éri el, 2024-ben 17,18 milliárd Ft volt. A valódi mozgásteret jelentő forgalomképes vagyonelemek értéke 2024-ben összesen 5,96 milliárd Ft-ot tett ki. Az elmúlt 5 év adatai alapján az önkormányzat vagyoni helyzete stabilnak nevezhető, a mérleg főösszeget tekintve folyamatos emelkedés volt megfigyelhető.

	2020	2021	2022	2023
forgalomképtelen	63 368,97	63 533,86	64 934,87	65 069,42
korlátozottan forgalomképes	5 638,25	22 686,73	22 779,78	17 179,69
forgalomképes	5 614,22	73,36	97,68	5 962,30
ÖSSZESEN	74 621,44	86 293,95	87 812,33	88 211,41

5. táblázat: Önkormányzat vagyonelemeinek megoszlása forgalomképesség alapján 2020 és 2023 között (millió Ft) (nem konszolidált vagyonszámok)

3.5.6. INGATLANGAZDÁLKODÁS

Az ingatlangazdálkodási feladatokat az önkormányzat Vagyongazdálkodási Osztálya látja el, az operatív feladatokat a PALOTA-HOLDING Zrt. végzi. Az önkormányzat összesen 1762 db lakással és 393 db nem lakáscélú ingatlannal rendelkezik. Az ingatlanok különböző hasznosítási funkciókat töltenek be, és állapotuk is változó, a felújításra szorulóktól a korszerű épületekig terjed.

3.5.6.1. HELYISÉGGAZDÁLKODÁS⁶

Az önkormányzat által kezelt 393 db nem lakás céljára szolgáló helyiség (továbbiakban: helyiség) teljes területe közel 35 ezer m², ezek üzlethelyiségek, pavilonok, irodák, tárolók, raktárak, parkolók, gépkocsi beállók (felszíni), valamint pincék. 2024 decemberében az önkormányzat helyiségei közül 265 db hasznosított, 61 db üres, 67 db pedig társasházi közös tulajdonban van. A hasznosított helyiségek 91%-a piaci alapon van bérbe adva, a fennmaradó 24 helyiség megközelítőleg fele kedvezményesen, másik fele ingyenesen került bérbeadásra.

Az ingatlanállomány vegyes képet mutat. Vegyes tulajdonú társasházakban és önálló építményű épületekben is megtalálhatóak. Az építés évét nézve az 1920-astól a 60-as évekig épült hagyományos téglapépületekben, a 70-80-as években épült panelházakban és újabb építésű épületekben is találhatóak önkormányzati helyiségek. A helyiségek több mint 80%-a társasházakban található, azon belül is több mint a fele panelépületben. A teljes állomány hatodát társasházaknak átadott helyiségek teszik ki.

⁶ forrás: önkormányzati adatszolgáltatás és PALOTA-HOLDING Zrt. Működési Koncepció és Előzetes üzleti terv 2025.

Jellemzően víz-csatorna és áramellátás mindenhol van, fűtési mód szerint távfűtéses, önálló gáz- vagy elektromos kazánfűtéssel és melegvíz ellátással rendelkeznek. A műszaki állapotot tekintve a felújítandó-korszerűsítendőktől a megfelelő műszaki állapotig terjed a helyiségek állapota.

A helyiségállomány 61,21%-a pályázat útján került bérbeadásra, átlagosan 1 693 Ft/m²/hó áron. Az üres, kiadásra szánt üzlethelyiségek átlagos alapterülete 40,5 m², melyek 3 675 Ft/m²/hó áron vannak meghirdetve. Ezzel összevetve a XV. kerületben az ingatlan.com elérhető adatai alapján az átlagos négyzetméter ár 6 849 Ft-ra, ha az elérhető hirdetések közül kivesszük a Pólus Centerben lévő üzleteket, akkor az átlagos érték 5 623 Ft-ra adódott.⁷

2024-ben 36 helyiség esetében került kiírásra pályázat bérbeadásra, 2024 első félévében összesen 9 eredményes pályázat és 7 db pályázaton kívül bérbeadott helyiség volt. A helyiségek közül 25 darab volt olyan, ami hónapról-hónapra pályáztatásra kerül, eredménytelenül. A forgalomképes helyiségek keresettségét jellemzi, hogy az üresen állási idő nem haladja meg az egy évet a kiadható helyiségek esetében.

A helyiséggazdálkodás kapcsán a legjelentősebb kiadást (jellemzően közös költségből eredően) a 35 darab 5 éven túli időtávon kiadatlan helyiség adja, melyek összesen 6 290 m² alapterületet tesznek ki, és többségében nagy alapterületű légópincék alkotják.

3.5.6.2. LAKÁSGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat 1769 db lakással rendelkezik, melyből 7 lakás lebontásra került, így ténylegesen 1762 db áll rendelkezésre (2024. december 31. szerinti állapot). A lakások állapota és komfortfokozata eltérő: az ingatlanok kétharmada panelépületekben, míg a fennmaradó rész hagyományos téglalapítású házakban található. A téglalapítási lakások 30%-a többszintes, 70%-a földszintes épületben található. A lakások közel ötöde 100%-os önkormányzati tulajdonban, a fennmaradó rész pedig társasházakban van. 2024 végén a fenti lakásállományból összesen 87 db üres lakást tartottak nyilván. Ezen lakásállomány többsége felújításra szorul, mindössze a lakások fele (47 db) van beköltözhető állapotban és lenne bérbe adható. Az üresen álló lakások, ötödének esetében a bérbeadás folyamatban van, másik közel ötöde elidegenítés alatt áll. A lakásállománynak 5%-át alkotják olyan lakások, melyek alkalmatlanok lakás célra, vagy bontásra javasoltak.

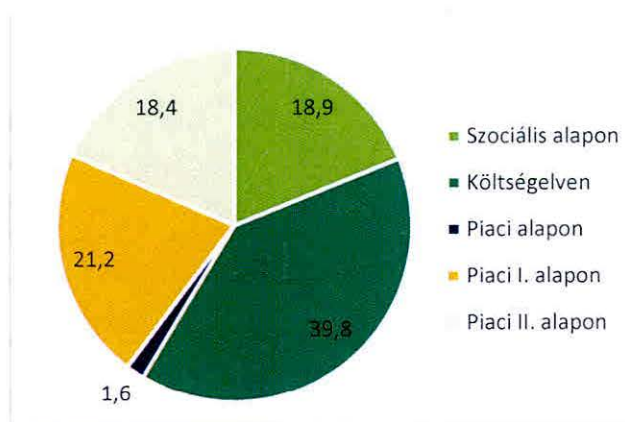
⁷ Megjegyzendő itt azonban, hogy az üzlethelyiségek fajlagos négyzetméterára jelentősen szór a méret, elhelyezkedés, vagy éppen a felszereltség mentén, így ezt a számított átlagot elsődlegesen, mint hozzávetőleges érték érdemes tekinteni. A számítás során az aránytalanul felfelé vagy lefelé kilógó értékeket kivettük.

A lakásállománynak mindösszesen közel 2%-a (39 lakás) félkomfortos vagy komfort nélküli. A lakásállomány harmada energiatakarékos összkomfortos, 40%-a összkomfortos, és ötöde esik komfortos kategóriába.

A lakások műszaki állapota változó. 2008-2014 között panelprogram keretében (homlokzati hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés, ablakcsere), több panelház is felújításra került. A hagyományos téglalapítványú társasházak esetében a házak karbantartása folyamatos, de nagyobb látványos felújítások nem kerülnek megvalósításra.

A tavalyi év folyamán több 100%-os önkormányzati épületben is történtek nagyobb felújítások. Főként a Rákospalotán lévő lakások esetében jelent gondot, hogy az épületszerkezetek elöregedtek, vizesednek. Ezek csak aránytalanul nagy forrással tehetőek korszerűvé, hogy megfeleljenek a napjaink elvárásainak.

A lakásállomány 5 bérleti díj kategória mentén kerül bérbeadásra, pályáztatás útján. Legnagyobb arányban költségelven kerülnek kiadásra a lakások, ezt követik a szociális, a piaci II. és a piaci I. bérleti díj. Fontos, hogy a bérleti díj lakbérkategóriánként és komfort fokozatonként differenciált. A kerület kedvező állapotú bérlakás állományának köszönhetően nagyon kevés, mindössze 2,2%-a félkomfortos vagy komfort nélküli lakások aránya, így a gyakorlatban nagyon kis hatást fejt ki a komfort fokozatonként differenciálás. Meg kell jegyezni, hogy a jelenlegi bérleti díjak nem érik el a valós költségelvést, valamint nem közelítik meg a tényleges piaci árat. A lakások konszolidációja kapcsán 2025 áprilisától megtörtént a közös költség 80%-ának áthárítása az ott lakókra a költségelvű és a piaci I. piaci II. kategóriában (korábban azt az önkormányzat fizette), valamint 2025-től áfássá válik a bérleti díj úgy, hogy a bérlők által fizetett díj mértéke nem változik.

4. ábra: XV. kerület önkormányzati lakállományának megoszlása az egyes bérleti jogcímek között, adat forrása:

PALOTA-HOLDING Zrt. Működési Konceptió és Előzetes üzleti terv 2025.

Az önkormányzat rendelkezik egy nyugdíjsházzal, ahol összesen 38 garzonlakás található. Ezen felül 10 lakást egyedi szerződéssel a Siemens bérel, valamint 11 lakás került bérbeadásra a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány, valamint az OSZIK Baptista Integrációs Központ számára.

Árnyalja az önkormányzati ingatlanvagyon valós értékét, hogy azok meghatározó része holtvagyonnak tekinthető. A teljes lakásállomány közel harmada határozatlan idejű bérleti szerződéssel rendelkezik („örökbérleti jog”), ami örökölhető jogcímet jelent, így nincs az önkormányzatnak valós vagyongazdálkodási mozgásteret. Ezen ingatlanok esetében tesz kísérletet az önkormányzat csere útján a szerződés újrakötésére, vagy ingatlanok elidegenítésére, de a felhívásra az ilyen ingatlanok csupán harmada jelentkezett eddig. Ezen felül van a kerületben közel száz lakás, aminek a bérlőkijelölési joga más szervezetnél van (pl: rendőrség, katonaság), amivel az önkormányzat szintén nem tud rendelkezni (ha üresen áll, a közös költséget ugyan kell fizetnie az önkormányzatnak, de nem tudja megpályáztatni).

A XV. kerület rendelkezik 2016-2025 közötti időszakra szóló Lakásgazdálkodási Koncepcióval. A koncepcióra épülő **2023-2025-ös végrehajtási terv** célja a bérlakásállomány hatékonyabb hasznosítása, a szociális bérlakások fenntartásának biztosítása, valamint a lakásállomány technikai korszerűsítése. A bérleti konstrukciók kialakításánál az önkormányzat arra törekszik, hogy a piaci és költségalapú bérleti díjak fedezzék a szociális lakások fenntartási költségeit, biztosítva ezzel a fenntartható működést. Ennek érdekében a **lakbérrendszer felülvizsgálata** is napirenden van, a kerület célul tűzte ki, hogy 2025-ben új lakásgazdálkodási koncepciót alkot, valamint ciklusra szóló intézkedési tervet határoz meg.

3.6. ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZETI HELYZETKÉP⁸

A kerület beépítését a kertvárosias lakóterületek és a lakótelepek, teletszerűen kialakított beépítések határozzák meg. Míg Pestújhely kertvárosias beépítésű, addig Újpalota 1969 és 1978 között épült lakótelepi beépítéssel rendelkezik. Rákospalotát a mozaikos szerkezet határozza meg, nagykiterjedésű, különböző korokban épült kertvárosias beépítését több helyen teletszerűen épített lakótömbök szakítják fel (1910-es években épült MÁV-telep, 50-es évek szocreál beépítése, szocmodern kor panelos technológiával épült lakótelepi tömbjei).

A kertvárosias lakóterületekre jellemző, hogy általában kis telekterületűek, 100-150 négyszögöl az átlagos méretük. A beépítettség sok helyen előkert nélküli, oldalhatáron álló, vagy zárt sorúan

⁸ Adatok és információk forrása: Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó (2022), Pro Régió Ügynökség

beépített, így a tömbbelsőkből nagyobb zöldfelület alakul ki a sok apró zöldfelületből. A kertek ma már többségében díszkerti és rekreációs célúak. (forrás: ITS megalapozó)

A kerületben több lakótelep, telepszerűen kialakított lakóterület van. A lakótelepek többsége elszórtan található a kerületben, többnyire kisebb foltokat alkotnak. Ez alól kivétel az Újpalotai lakótelep, mely a főváros egyik legnagyobb és legnépesebb lakótelepét alkotja. A lakótelep épületei jellemzően nagyméretű zöldfelületekkel körülvettek, függetlenül építésük idejétől és technológiájától. Kerületi szinten is jelentős nagyságú, önálló közparkként funkcionáló lakótelepi zöldfelületek Újpalotán a Kórákás, Páskom és Nádastó park és Pestújhelyen a Besenyő park. (forrás: ITS megalapozó)

Ezen felül meghatározó beépítést jelentenek a gazdasági területek. A korábbi, extenzív jellegű és gyakran erősen környezetterhelő hatású ipari tevékenységek megszűntek, a helyükön intenzívebb területhasználatot jelentő raktározó, irodai és logisztikai funkciók telepednek meg.

A kerület zöldfelületi ellátottsága kedvezőnek mondható, mennyiségi hiány szinte sehol sem, minőségi inkább tapasztalható. Annak köszönhetően, hogy az utcák nagy hányadát fasorok szegélyezik, a XV. kerületben az egyik legmagasabb az egy lakosra jutó fák száma a fővárosban. Az utcai fasorok nagy számának és jelentős arányának köszönhetően a zöldfelületi rendszer egy nagyon finom hálózatszerű zöldfelületet képez, ami közel az egész kerületet lefedi. A fasorokban fahiányok azonosíthatóak, azonban a kerület folyamatosan végzi a fapótlási munkákat, minden évben jelentős összeget fordítva a fahiányok pótlására.

A lakótelepek nagyterjedésű zöldfelületekkel rendelkeznek, melyek növényállományai általában jól fejlettek, mára megfelelően beálltak. A nagyméretű fák, a sok nagy cserje kellemes mikroklimatikus viszonyt jelent a lakókörnyezetben.

Az Újpalotai lakótelep mellett jelentős rekreációs potenciálú közjóléti erdő található, ami fontos sport-rekreációs és kikapcsolódási lehetőséget biztosít.

A **fontosabb zöldterületek** a következők: Karácsony Benő park, Széchenyi tér, Wágner Manó park, Közvágóhíd tér, Tarpai tér, Karatna tér, Obsitos tér, Kozák tér, Fő tér, Kovácsi Kálmán tér, Vácrátót tér. A meghatározó zöldfelületek esetén elmondható, hogy jellemzően idősebb faállománnyal rendelkeznek, aminek a nagy értékét a jelentős zöldfelületi tömeg adja.

A kerületben **tájképvédelmi szempontból** kiemelt védendő területek nincsenek. Budapest egyik legfiatalabb, fővárosi szinten védett természetvédelmi területe a Szilas-tó (Nevesincs-tó) a Szilas-patak és az M3-as autópálya kivezető szakaszának találkozásánál található. Jelentős tájhasználati konfliktust jelent a főként kertvárosias lakóterületeken keresztülhaladó az M3 autópálya bevezető szakasza, az Újpalotai lakótelep melletti erdős területen áthaladó nagyfeszültségű légvezetékek, mely erdőhiányos

területeket hoz létre, illetve a megszűnt mezőgazdasági üzemi területek, melyek ma az illegális hulladékelhelyezés célterületei, járműbontókként, járműalkatrész raktárakként hasznosítottak, valamint allergén gyomnövények élőhelye.

3.7. PARKOLÁS

A kerületben a közterületi parkolás díjmentes. Bár megjelenik a kerületben spontán P+R funkció, azonban a fő konfliktusok a lakossági parkolás kapcsán jelentkeznek.

A XV. kerületben 100 lakásra átlagosan 72 autó jut. Ez az érték az elmúlt 5 évben közel 5%-kal csökkent. Ezzel az értékkel a kerület a budapesti középmezőnyben van, kismértékben, de kedvezőbb, mint a fővárosi átlag (74).

A legsúlyosabb parkolási probléma az Újpalotai lakótelepen jelentkezik, a kerületrészben a fő konfliktust a nagy lakássűrűséghez viszonyított kevés parkolószám adja. Annak ellenére, hogy a házak előtt nagy kapacitású parkolóterületek helyezkednek el, a kapacitások több helyen nem elegendőek. Ennek fő oka, hogy a parkolók száma a lakások számának kevesebb mint felét éri el, miközben vannak olyan háztartások, ahol több autó is van lakásonként. Az elégtelen férőhely miatt gyakori a szabálytalan parkolás, sokan a zöldfelületeken állnak meg, vagy többsoros parkolás alakul ki. A parkolóhelyek száma szinte elérte annak határát, amit a zöldfelületek sérülése nélkül kialakítható.

A kertvárosi területeken is jelentkeznek parkolási konfliktusok, annak köszönhetően, hogy a zárt sorú történeti beépítés esetén nem lehetséges az udvari beállítás. Az utcai parkolás hozzájárul a közterületi minőség romlásához, nehezítve mind a kétirányú forgalmat, mind a gyalogos közlekedést. Ezen felül kismértékben, és időben csak részben átfedően P+R parkolás is megjelenik kerületben.

Ennek eredőjeként a kerület parkolási konfliktusokkal erősen terhelt, a parkolófelületek további növelése az épített környezet fizikai keretei között csak nagyon kis mértékben lehetséges, a zöldfelületek kárára pedig határozottan nem cél.

3.8. 2019 ÉS 2024 KÖZÖTTI GAZDASÁGI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

2015-ben készült el a 2015-2025 közötti időszakra vonatkozó gazdasági program, aminek 2020-ban megvalósult a felülvizsgálatát a Képviselő-testület 1183/2020.(XI.03.) számú határozatával fogadta el. Ennek részeként megtörtént a program 2019-ig megvalósult intézkedéseinek áttekintése, valamint a 2020-2025-ös időszakra vonatkozóan a fejlesztési prioritások és célok felülvizsgálata a koronavírus járvány után megváltozott gazdasági és társadalmi körülmények tükrében.

A dokumentum 2025-ig több fejlesztést irányzott elő. Az alábbiakban ezen fejlesztési prioritások előrehaladását tekintjük át:

FEJLESZTÉS	ELŐREHALADÁS ÉRTÉKELÉSE
Karácsony Benő park fejlesztésének folytatása	A kutyafuttató felújítása megtörtént 2022-ben, a játszótér 2023-ban és 2024-ben új elemekkel bővült, a régi színpad elbontásra került 2024-ben, az utcabútorok cseréje folyamatos. Nagymértékű parkrekonstrukció tervezett 2025-ben.
A Kossuth utcai rendelő áthelyezésének előkészítése	A kiviteli tervdokumentáció a Csobogós utca – Mogyoród útja sarkán felépülő új rendelő I. ütemére elkészült 2022 májusában (6 db háziorvosi rendelő, két rendelőnként egy nővérszobával és egységenként egy elkülönítővel), az építési engedély 2026. márciusig érvényes.
Sport célú fejlesztések	A Vasgolyó utcai Sporttelepen a meglévő futballpályák körüli környezet tereprendezése 2021.06.10-én elkészült az MLSZ támogatásával. A Szántófield úti Sporttelepen új öltözők kialakítása történt 2019 márciusában. A Vasgolyó utcai Sporttelepen új műfüves labdarúgópálya létesítése és a meglévő öltözőépület felújítása történt, elkészült 2020 decemberében. A Szántófield úti többfunkciós sport- és rendezvényközpont tervei rendelkezésre állnak, annak megvalósítása egyelőre várat magára. A Vasgolyó utcai Sporttelep további felújítási feladatainak előirányzata a 2025. évi költségvetésben betervezésre került.
Megosztáson alapuló alternatív közösségi közlekedési formákat elérhetővé tétel a lakosság számára (GreenGo, Mol Limo, MOL Bubi)	A GreenGo és a MOL LIMO elérhető a kerületben, területi felhasználási adat nem áll rendelkezésre. MOL Bubi nem éri el a kerületet (legközelebbi dokkoló állomás: Kacsóh Pongrác úti felüljáró Városliget felőli oldalán van, valamint a Hungária Körút-Thököly út sarkon)
Az északi főgyűjtő csatorna megvalósítása	A Szilas-patak menti szennyvíz-főgyűjtőcsatorna 2021. 08. 05-én elkészült, üzemel. Ez által a kerület északi régiójában a fejlesztési területek jelentős része összközművesíthető. Ennek köszönhetően

	lakóparkfejlesztés indult (824 db tervezett lakással-), valamint megindult az új vállalatok betelepítése (pl. az Euromedic) az érintett területre. A Palota Újfalú elnevezésű területen a tulajdonosok magánberuházásban ingatlanfejlesztésbe kezdtek.
<p>Az Északi főgyűjtő beruházás vonzáskörzetére vonatkozó gazdaságfejlesztési koncepció kidolgozása, amely komplex javaslatokat fogalmaz meg a kerület gazdasági életének fejlesztése érdekében</p>	<p>Megvalósult az Északi főgyűjtővel összefüggő területek szabályozási tervének módosítása (lakó- és gazdasági területek kiszabályozása).</p> <p>Településrendezési szerződés megkötése megtörtént a Palotaliget lakópark fejlesztőjével, direkt gazdaságfejlesztési koncepció nem készült.</p>
<p>Új lakás- és ingatlangazdálkodási koncepciónak a kidolgozása</p>	<p>Lakás- és ingatlangazdálkodási koncepció 2016-ban készült a kerületben. Ennek címe „A lakhatás esélyének megteremtése a XV. kerületben 2016-2025” 2023-ban elkészült a 2023-2025 közötti Végrehajtási terv. A teljes felülvizsgálat 2025-ben aktuális.</p>
<p>Ingatlangazdálkodási, ezen belül szociális bérlakás program kialakítása</p>	<p>Mind a 2016-os Lakás- és ingatlangazdálkodási koncepció, mind a Végrehajtási terv 2023-2025 foglalkozik szociális bérlakás kérdéssel is. A teljes felülvizsgálat 2025-ben aktuális.</p>
<p>A volt Észak-pesti Kórház (ÉPK) hasznosítása</p>	<p>A műemléki védettségű ingatlanállomány állagmegóvása érdekében a korábbi években kutatási, tervezési, valamint kivitelezési feladatok történtek:</p> <p>A 16. számú (volt férfi inszociális pavilon) épületről állapotrögzítő építész dokumentáció és műemléki leltár, majd statikai és faanyagvédelmi szakvélemény készült, ezt követően kivitelezésre kerültek a zárófüdém és a tető ideiglenes állagmegóvási munkái.</p> <p>A 19. számú (volt ravatalozó és könyvtár) épületéről állapotrögzítő építész dokumentáció és műemléki leltár készült.</p> <p>A használaton kívüli rossz műszaki állapotú épületek jelentős részének elbontása megtörtént, a fejlesztésre alkalmas területek előkészítéseként.</p>

Piaci fejlesztések

A kerület Gazdaság- és Társadalom-, Környezet- és Területfejlesztési Programja számos potenciális piaci alapú fejlesztés elindulásával számolt, melyhez a kerület a szükséges jogi és szabályozási kereteket biztosította. Természetesen a kerület eszköze a jogi lehetőségek biztosításában és a támogató feltételek és fejlesztési környezet megteremtésében van, a fejlesztések piaci módon megvalósítandóak, azonban érdemes áttekinteni a fejlesztések előrehaladását, mert azok érdemben hatással vannak a kerület fejlődésére.

FEJLESZTÉS	ELŐREHALADÁS ÉRTÉKELÉSE
A volt Növényolajgyár területének lakóterületi hasznosítás ütemezett megkezdése	Nem történt érdemi fejlesztési előrelépés, azonban a kerület folyamatosan egyeztet a tulajdonosokkal.
Palota-liget és Palota Újfalú fejlesztés	Elindult a fejlesztés, felépült 14 épület a terület északkeleti oldalán, további fejlesztés indult meg az északnyugati területen.
Újpalota Parkváros lakó és vegyes intézményi, irodai fejlesztés	A fejlesztési területen az első négy épület megszerezte a szükséges engedélyeket, folyamatban van a terület első ütemnek kiszolgálását biztosító út és közműtervek engedélyeztetése, jelen tervek szerint jövőre indulhat a kivitelezés.
A kerület északi térségének (Északi Városkapu) fejlesztése	A Városkapu utca menti gazdasági területen több kereskedelmi és logisztikai fejlesztés történt a KÉSZ a szennyvíztisztító kisberendezés alkalmazhatóságának bevezetését követően, mára pár telek kivételével a teljes terület beépült.
A Pólus és az World Mall (korábban: Asia Center) közti terület fejlesztésének előkészítése	Nem történt fejlesztési előrelépés, azonban a kerület folyamatosan egyeztet a tulajdonosokkal..
A kerületi piacok fejlesztése	<p>Újpalotai vásárcsarnok: belül: új burkolat és festés, kívül: új borítás, LED-es megvilágítás, új felirat, eseménymolinók elhelyezése, megújult a régi elavult hangosítás, megújultak a belső üzletek. bódésor egységes arculatának fejlesztése, előkészítés alatt a térrendezés (burkolatcsere), a tetőre napelem került.</p> <p>Kolozsvár utcai piac: határoló bódék kapcsán történt előrelépés.</p>
A 70-es és 71-es vasútvonalak korszerűsítéséhez kapcsolódó területek fejlesztése	A vasútvonal korszerűsítése állami feladat, melynek tervelőkészítése során több egyeztetés, észrevételezés történt a kerület érdekeinek érvényesítése érdekében, de érdemi fejlesztési előrelépés nem történt a változó állami aktivitás miatt
Telephely-alakítások és a meglévő munkahelyi övezetek fejlesztése	<p>Több gazdaságfejlesztés is történt a kerületben:</p> <p>A Késmárk utcai gazdasági területen a meglévő telephelyeken több új létesítmény épült.</p> <p>Az M3 és a Külső Fóti út közötti területen kijelölésre került új gazdasági terület, megindult a beépülés.</p>

A 2020-as gazdasági program felülvizsgálatában nevesített fejlesztések mellett a XV. kerület az elmúlt 5 évben számos fejlesztést valósított meg:

2024-ben készült el az **újpalotai Fő tér rekonstrukciója**. A megújítás keretében új, burkolt felületek kerülnek kialakításra, új szökőkút épült, valamint kertészeti és faápolási munkálatok történtek. A téren a legjelentősebb változást a Nyírpalota úti árusítóterületet megújítása jelentette, melynek során új, egyedi gyártású, egységes arculatú modern árusító pavilonok telepítése történt, a pavilonokhoz tartozó kiülős teraszt lehetővé tevő közterületi kialakítással.

Az infrastrukturális fejlesztések keretében teljes szakaszán **megújult az Erdőkerülő utca és a Zsókvár utca**, megújult a kerületet Zuglóval összekötő **Drégelyvár utcai felüljáró**. Közel 3000 méteren újult meg a kerületi úthálózat, illetve több mint 300 új parkolóhely került kialakításra. Elkészült az M3 zajvédőfal hiányzó szakasza, valamint a bevezető szakasz környezetében 200 ingatlan nyílászáró cseréje történt meg. Megindult a kerékpárút fejlesztés Rákospalotán. Lakossági pályázat keretében több, mint 5 km járda és 180 gépkocsi behajtó, kerületszerte pedig közel 7 km járda került felújításra. Fásítási programot keretében **2 év alatt több mint félezer facsemete kiültetése valósult meg**.

Az elmúlt 5 év során **10 játszótér újult meg** és 4 új kutyafuttató került átadásra, megvalósult a több mint 1000 méter hosszúságú rekortán borítású Páskom parki futópálya, megújult a Kikötő Ifjúsági Sziget és környezete, létrejött a Nemzedékek Parkja. **6 helyszínen újultak meg közösségi terek**, összesen közel 900 m² területen, melyek több ezer fő számára biztosítanak szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget.

A kerületi Önkormányzat jelentős szociális támogatásokkal segítette a kerületben élőket. Az elmúlt 4 évben összesen közel 5500 fő kapott gyógyszer-támogatást, 2200 főnek nyújtott az önkormányzat lakhatási támogatást. 868 család és közel 1000 gyermek kapott segítséget az iskolakezdéshez, több mint 1000 család, közel 2000 gyermek kapott gyermekvédelmi támogatást és 952 diák részesült tanulmányi ösztöndíjban.

A kerület 28 millió forinttal járult hozzá a Covid-19 elleni küzdelemhez, mellyel védőeszközöket biztosított az kerületi egészségügyi intézményei számára. A Covid járvány miatt összesen 3,83 milliárd forintot különített el a kerületi önkormányzat a védekezés, valamint az „újjaépítés” költségeire. A világgjárvány alatt kiterjesztésre került a szociális étkeztetés, a munkájukat elvesztett embereket 50 000 forint támogatásban részesültek, a kerület önkéntesei több száz kerületi idős embernek segítettek bevásárolni, ügyeket intézni.

A kerületi vállalkozók segítése érdekében az önkormányzat minden évben **vállalkozói fórumot** tart gazdasági szereplők véleményének becsatornázása érdekében. Heti-kétheti rendszerességgel

személyesen látogatások keretében felkeresi az önkormányzat a helyi cégeket és havonta egyeztet a kerületi iparkamarával. A munkaerőhiány csökkentésére **állásbörzét szervezett** a kerület 28 cég részvételével, ahol nagyvállalatok is képviseltették magukat. Emellett fontos hatása van annak, hogy a kerületi cégekkel együttműködve társadalmilag hasznos projektek valósulnak meg, mint szemétszedés, bölcsődefestés, faültetés és sportfejlesztés.

A közbiztonság fokozása érdekében **bővült és korszerűsödött a kerületi térfigyelő rendszer hálózata**. Az aktív rendőrségi együttműködés révén a nap 24 órájában egy rendőr is részt vesz közterületeink folyamatos megfigyelésében. **Parkőrszolgálat** indult a közterület-felügyelet keretein belül 4 jelentősebb közpark esetében. Az önálló mezőőrségként működő **mezőőri szolgálat** 4 mezőőre biztosítja a kerület termőföldjeinek és mezőinek védelmét. Összeségében kerület több tíz millió forinttal támogatja a kerületi rendőrség, a tűzoltóság, és a kerületi polgárőrszervezetek működését.

A kerület egészségügyi szolgáltatásainak szélesítése érdekében a kerület **önerőből CT-gépet vásárolt**, ezzel rövidítve a kerületi várólistákat. **Megújultak a Hősök útja rendelőépületei**, valamint átadásra került az **új háziorvosi rendelő a Hubay téren**. Ezen felül további eredményt jelent, hogy betöltésre került korábban üres háziorvosi praxisok és szakrendelői álláshelyek.

A kerület az elmúlt 4 év során összesen 41 civil szervezetet támogatott, 49,57 millió forint értékben. Emellett 5 kulturális egyesületet támogat rendszeresen, valamint további 30 egyesületnek nyújt anyagi forrást. Az önkormányzat 46 alkalommal támogatott egyházi közösségeket, több mint 30 millió forinttal, valamint 8 nemzetiségi önkormányzat munkájához járul hozzá rendszeresen támogatásokkal.

3.9. FEJLESZTÉSI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

A XV. kerület átfogó stratégiai dokumentumokkal rendelkezik mind az integrált városfejlesztés, mind az egyes ágazati fejlesztési kérdések terén.

2022-ben a Pro Régió Kft. kezelésében megfrissült a hosszútávra szóló **Kerületfejlesztési Konceptió**, valamint az középtávú **Integrált Településfejlesztési Stratégia**. Ennek részeként megtörtént a kerületi megalapozó dokumentum aktualizálása.

A kerület az Urban-LIS Stúdió Kft. által készített, 17/2018. (VI.26.) önkormányzati rendelettel elfogadott, több körben módosított, hatályos **Kerületi Építési Szabályzattal** (KÉSZ) rendelkezik. Utolsó módosítása a 26/2023. (XII.20.) önkormányzati rendelet keretében történt.

A 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet értelmében a kerületnek 2027-ig el kell készítenie **településtervét**, melynek részeként frissítenie kell mind a stratégiai, mind a rendezési tervi eszközeit.

Az Önkormányzat a tervezett fejlesztési területek kapcsán kettő hatályban lévő **településrendezési szerződéssel** rendelkezik:

- 59/2017. számú Településrendezési szerződés Palota Parkváros elnevezésű fejlesztési területhez kapcsolódó feladatokról
- 497/2021. számú Településrendezési szerződés Palota Liget elnevezésű fejlesztési területhez kapcsolódó feladatokról

Budapest XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota **Településarculati Kézikönyvét** 563/2017. (IX. 26.) számú ök. határozattal fogadta el az önkormányzat, mely meghatározza a kerület településrészeinek arculati jellemzőit, jó gyakorlatokat gyűjt, valamint arculati javaslatokat tesz. Az arculati kézikönyvre építve a kerület képviselő-testülete a 21/2017. (IX. 29.) önkormányzati rendeletével fogadta el Budapest XV. kerület **településkép védelméről szóló rendeletét**, mely rögzíti a főbb településképi követelményeket és annak intézményrendszerét, valamint rendelkezik a helyi védelem kapcsán.

A Városgazdálkodási Főosztály gondozásában 2024-ben elkészült a 2025-2029 közötti időszakra vonatkozó **fejlesztési-beruházási koncepció**, ami összegzi rövid-közép távon a kerület főbb városfejlesztési célkitűzéseit és fejlesztési elképzeléseit. Ezen felül elkészült az azonos időszakra szóló **közterületfejlesztési koncepció**, ami egységes dokumentumban bemutatja a közterületi játszóterek, sport célú közösségi terek fejlesztését; a közlekedési célú beruházási elképzeléseket, valamint a zöldfelületgazdálkodási (közparkok, közterek, zöldfelületek és fasorok) célokat 2029-ig.

A kerület rendelkezik "A lakhatás esélyének megteremtése a XV. kerületben 2016-2025." című, 454/2016. (IX.6.) számú ök. határozattal elfogadott **Lakásgazdálkodási/lakáspolitikai koncepcióval**, valamint az

ezt operatív szintre lebontó 2023-2025 közötti időszakra szóló **Végrehajtási tervvel**. A Végrehajtási terv meghatározza a koncepció céljainak elérését segítő feladatait és intézkedéseit.

Kerületi fejlesztések területi fókuszai:

Az ITS 5 akcióterületet határoz meg, mely területeken térben és időben koncentrált, jellemzően komplex jellegű fejlesztések megvalósítása tervezett:

- **Rákospalota Újfalu akcióterület:** Bérházak fejlesztése, lakóépületek korszerűsítésének támogatása, közbiztonság javítása, közterületi rehabilitáció, közlekedésbiztonsági fejlesztések, középületek energetikai korszerűsítése.
- **Rákospalota kerületközpont akcióterület:** Fő út – Széchenyi tér és környezetének közösségi célú hasznosítása, Deák rendelő épületének befejezése, Karácsony Benő park fejlesztése, Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója.
- **MÁV-telep akcióterület:** Széchenyi-telep zöldfelületi fejlesztésének folytatása, MÁV-védett Vasutastelep komplex, karaktermegőrző megújítása, az M3 és a Rákos út közti terület revitalizációja, villamos-végállomás közterületalakítása.
- **Újpalota Központ akcióterület:** Önkormányzati intézmények korszerűsítése, Vásárcsarnok megújítása, játszóterek és sportparkok felújítása, kialakítása és a közterületek rendezése, parkolók kialakításának folytatása.
- **Szilas-patak akcióterület:** Kerékpárút és gyalogos sétány, valamint a rekreációs infrastrukturális fejlesztések.

Ezen felül a középtávú stratégia, valamint a kerület fejlesztési elképzelései további területeket emelnek ki:

- **Volt Észak-pesti Kórház hasznosítása:** A korábbi kórház lepusztult területén piaci fejlesztés keretében egy komplex rehabilitációs program megvalósítása.
- **Szántófield úti sportterület:** A területre fedett, korszerű, sport- és egyéb rendezvények befogadására alkalmas sport- és rendezvényközpont megvalósítása tervezett.
- **M3 autópálya menti Városkapu térség:** Piaci beruházás keretében összehangolt kereskedelmi, szolgáltatás és gazdasági funkciók fejlesztése az M3 mindkét oldalán (Külső Fóti út és az M3 között szabad területek).
- **Késmárk utcai iparterület:** Gazdasági terület aktivitásának ösztönzése, a területet kiszolgáló infrastruktúraelemek fejlesztése, parkolók kiépítése, a használaton kívüli iparvágány elbontása (önkormányzati-, fővárosi- és magánfejlesztés).
- **Fáy András Mezőgazdasági Szolgáltató Rt. Tehenészeti telep:** Funkcióváltás előmozdítása a területen magánfejlesztés keretében
- **Károlyi Sándor út végénél fekvő Újmajor terület:** Aktív gazdasági tevékenységre történő hasznosítás magánberuházás keretében.
- **Kolozsvár utcai piac:** A piac rekonstrukciójának és városképi fejlesztésének megvalósítása (önkormányzati- és magánfejlesztés keretében).

- **Palotaliget lakóingatlanfejlesztés:** Külső Fóti út menti területen 165 lakóegységes piaci fejlesztés megvalósítása (a fejlesztés megindult).
- **Újpalota Parkváros ingatlanfejlesztés:** A Rákospalotai határút mentén fekvő 22 hektáros fejlesztési területen egy komplex városfejlesztési program megvalósítása piaci fejlesztő által.
- **Volt Növényolajgyár területe:** a környező lakófunkcióhoz illeszkedően a barnamezős terület megújítása, funkcióváltása és hasznosítása.
- **A Szilas lakópark és a World Mall (korábbi nevén: Asia Center) közötti fejlesztési terület:** vegyes funkciójú fejlesztés megvalósítása piaci fejlesztés keretében.
- **Bánya-tó:** sport és rekreációs célú fejlesztés piaci beruházás keretében.

Az Önkormányzat városfejlesztéshez kapcsolódó szervezeti egységei jó intézményi hátteret biztosítanak a kerület fejlesztése számára.

A városfejlesztés stratégiai szintű kezelése a **Városgazdálkodási Főosztály**, valamint a **Főépítészeti Iroda** által biztosítottak és jó szakmai alapot jelentenek a kerület számára. Az egyre korlátozottabb finanszírozási lehetőségek között a kerület fejlesztései haladnak, folyamatos megújulást eredményezve a kerületben.

A **Városgazdálkodási Főosztály**, valamint a **PALOTA-HOLDING Zrt.** együttesen, saját kompetenciában 30-40 milliós léptékig meg tud valósítani fejlesztéseket, mind közterületmegújítási, mind zöldfelületrehabilitációs feladatok terén.

A **PALOTA-HOLDING Zrt.** egy szervezeti egységbe összefogva látja el az intézményfenntartási, bérletkezelési és közterület-fenntartási feladatokat.

A közelmúltban a **vagyongazdálkodás** különálló önkormányzati osztály szintjén intézményesült, és megindult a stratégiai szintű kezelés, ami elengedhetetlen alapja a hatékony és felelősségteljes vagyongazdálkodásnak.

A kedvezőtlen budapesti pályázati lehetőségek ellenére a kerület több fejlesztését is sikeres pályázati konstrukció keretében végezte. A TÉRKÖZ keretében városrehabilitációs fejlesztés történt a Rákos út-Wesselényi út kiteresedésénél és megvalósult a termelői piac fejlesztése, pályázati forrásból valósult meg a Páskom parki futókör, Kórákás parki bringapálya, a Csobogós utcához bringaboxok telepítése, a Hősök útja 1. és 3. rendelők felújítása, a Hősök útja 1. sz. alá röntgen beszerzése és telepítése az elmúlt 5 év során.

A külső forrásbevonás és a pályázati részvételek terén a kerület nem tudta kellő mértékben kihasználni a lehetőségeit, ami főként a korábbi, az európai uniós és hazai pályázatok szempontjából több lehetőséget jelentő időszakban okozott versenyhátrányt más kerületekkel szemben. Ezen felül a nemzetközi együttműködésekben is több potenciál lenne a kerület számára, amihez szükséges testvérvárosi kapcsolatok adóttak.

4. Önkormányzat gazdasági, költségvetési célkitűzéseinek meghatározása

4.1. GAZDASÁGI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

A 2020-as COVID járvány óta eltelt 5 évben számos hatás éri a települési önkormányzatokat. A COVID jelentette kihívások után az azt kísérő gazdasági visszaesés, a jelentős energiaár-növekedés, a háború jelentette negatív gazdasági hatások, az uniós források folyósításának elmaradása új kihívások és jelentős nehézségek elé állította XV. Kerület Önkormányzatát is. Jelentősen lecsökkent a fejlesztési források általános elérhetősége országos szinten, aminek hatása a fejlettebb Budapesti régióban hatványozottan érezteti hatását.

A hazai önkormányzatok mozgástere erősen lecsökkent az elmúlt évtizedben, számos terület (pl.: oktatás, építésügy) koncentrációja révén a helyi közigazgatási szintről átkerült valamilyen állami szereplőhöz az adott feladat, kivéve azokat a kerület kompetenciái közül. Fontos emellett, hogy Budapest kétszintű közigazgatási struktúrája több esetben gátat szab a kerület fejlesztési lehetőségeinek és beavatkozási kompetenciáinak.

A hazai önkormányzati szektort az erős forráshiányosság jellemzi, megnehezítve a mindennapi működést és a közép-hosszú távú fejlesztési célok elérését. A XV. Kerületi Önkormányzat – hasonlóan a többi budapesti kerülethez – az 1/2025. (II. 11.) NGM rendelet értelmében szolidaritási hozzájárulás fizetésére kötelezett. Ennek mértéke 2025-ben 3,89 Mrd Ft-ot fog kitenni. A Versenyképes Járások Program keretében elvonásra kerül a 2024 és 2025 közötti iparűzési adó növekmény összege, ami előzetes becslések alapján további 1,1 Mrd Ft-ot fog kitenni. **Így ez a két intézkedés összességében közel 5 Mrd Ft-os forráselvonást fog jelenteni a XV. kerület számára, jelentősen leszűkítve annak anyagi mozgásterét.**

4.2. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

Budapest XV. kerület Rákospalota-Pestújhely-Újpalota friss, 2022-ben elkészített integrált településfejlesztési stratégiával rendelkezik, ami megteremti a 2024-2029 közötti időszakra készülő gazdasági program stratégiai keretét.

A kerületfejlesztési koncepció átfogó célként határozza meg a társadalmi jólét alapjainak biztosítását, a kerület népességmegtartó erejének növelését, a kerület gazdasági szerkezetének fejlődését elősegítő önkormányzati intézkedések bevezetését, valamint a természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítését.

A stratégiai dokumentum ezek mentén tizenöt középtávú célt vetít elő, mint például a kerület családbarát jellegének erősödését (S1), a kerület tudatos imázsépítését, vonzó kerületkép kialakítását (S4), a meglévő, befektetésre alkalmas területek helyzetbehozását (S5), a városrészi központok és alközpontok fejlesztését (S8), az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtését (S13), vagy a közbiztonság megerősítését (S15).

4.2.1. GAZDASÁGI PROGRAM CÉLJAI

A 2025-2029 közötti rövid-középtávú időszakra szóló gazdasági program három célkitűzést és egy horizontális célt határoz meg:

1. Az Önkormányzat gazdasági stabilitásának biztosítása
2. A kerületben élők életminőségének javítása
3. Partnerség és társadalmi bevonás szélesítése
4. Horizontális cél: A kerület rugalmasságának és alkalmazkodó képességének fokozása

1. Az Önkormányzat gazdasági stabilitásának biztosítás

A jelentős kihívások elé állított önkormányzati finanszírozás keretei között a következő 5-10 év során kiemelt célt jelent a kerület gazdasági stabilitásának biztosítása a működés és az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások fenntartása érdekében. Egyszerre szükséges ehhez a saját bevételek növelése és a kiadások racionalizálása.

A kerület bevételeinek legnagyobb arányát a közhatalmi bevételek teszik ki. Az adóbevételek között a fővárosi szintről visszaosztott iparüzési adó a legjelentősebb, amit az építményadó, telekadó, adópótlék és az idegenforgalmi adó követ. Ez alapján is látható, hogy az elsődleges mozgáster a gazdasági vonzerő növelésében van, ezért erre kiemelt figyelmet kell fordítani már rövid távon is.

Ezzel párhuzamosan lépéseket tesz az önkormányzat a kiadásainak racionalizálása érdekében is. A XV. Kerületi Önkormányzat számos kötelező és választott szolgáltatást nyújt, intézményhálózata kiterjedt. Már rövid távon cél a működés hatékonyságának javítása, az intézményi kapacitások és a nyújtott szolgáltatások valós igényekhez igazítása, de csak olyan módon, hogy közben a kerület továbbra is magas életminőséget és jó közszolgáltatásokat nyújtson az itt élők számára.

2. A kerületben élők életminőségének javítása

A XV. kerület kiemelt prioritásként kezeli az itt élők életminőségének és a kerület élhetőségének javítását. Ezen cél mentén az alábbi részcélok érvényre juttatása elsődleges fontosságú rövid-közép távon:

Negatív társadalmi folyamatok mérséklése

A kerület célja, hogy elősegítse a negatív társadalmi folyamatok, mint az elöregedés, vagy a népességcsökkenés mérséklését, hozzájáruljon a kerület társadalmi megújulásához, és ennek keretében vonzóbbá tegye az itt élők és az ide költözők számára egyaránt. Ennek elősegítése érdekében célt jelent a kerület lakáspiaciának élénkítése új fejlesztések ösztönzésével, a városfejlesztési, élhetőséget és környezeti minőséget javító intézkedések előtérbe helyezése, valamint a kerület külső megítélésének javítása és vonzerejének növelése.

Elérhető szociális szolgáltatások fenntartása és bővítése

A kerület számos szociális szolgáltatással segíti a kerületben élőket. Kiemelt cél, hogy fenntartsa ezen támogatásokat (települési támogatások és kiegészítő szolgáltatások egyaránt) rövid-közép távon, és amennyiben lehetséges, bővítse a támogatással nyújtott segítség mértékét, hozzájárulva a rászoruló csoportok segítéséhez és hátrányos helyzetűek esélyeinek javításához.

Kerület élhetőségének javítása

Fontos célt jelent a következő 5 évben a kerület élhetőségének javítása. Ezen komplex célkitűzés elérése érdekében prioritás a kerület közterületeinek minőségi fejlesztése, Rákospalota-Pestújhely-Újpalota helyi részközpontjainak fejlesztése, a többközpontúság erősítése, valamint a közbiztonság és a köztisztaság helyzetének javítása.

Kerület külső megítélésének javítása, belső identitásának építése

Kiemelt figyelmet fordít a kerület mind a külső megítélés javítására, mind az itt élők helyi kötődésének és identitásának erősítésére. A kommunikációs eszközök aktív használata és a kerület városi minőségének fejlesztése mellett prioritást jelent a városrészek rebrandingje és arculatuknak

javítása, hozzájárulva a vonzerő növeléséhez, és ezen keresztül a társadalmi megújítás előmozdításához. Fontos szempont, hogy ezek az elképzelések a három városrész esetében koordináltan, de a helyi adottságokhoz és hagyományokhoz igazítva valósuljanak meg.

3. Partnerség és társadalmi bevonás szélesítése

A kerület célként tűzi ki a társadalmi bevonás szélesítését és a partnerségi elvek érvényre juttatását. A kerület lépések tesz annak érdekében, hogy erősítse a részvételiséget, segítse az itt élők véleményének becsatornázását, hozzájáruljon a helyi társadalom megerősítéséhez, annak érdekében, hogy a megvalósítandó fejlesztések és intézkedések a valós helyi igényekre reflektáljanak.

Ennek érdekében szükséges a helyben már alkalmazott bevonási eszközök további szélesítése és innovatív újragondolása, valamint a már alkalmazott budapesti gyakorlatok aktív beépítése a kerületi folyamatokba. Annak ellenére, hogy érdemi előrelépés várhatóan középtávon érhető el a részvételiség terén, már rövid távon is elkezdhető a szükséges kapacitások kialakítása, és az itt élők képessé tétele az aktív részvételre.

4. Horizontális cél: A kerület rugalmasságának és alkalmazkodó képességnek fokozása

Az elmúlt évek intenzív eseményei (koronavírus járvány, gazdasági válság, energiaár-növekedés, infláció, geopolitikai eszkaláció, klímaváltozás egyre fokozódó hatásai) rávilágítanak arra, hogy kiemelten fontos a kerületi önkormányzat alkalmazkodó képességének erősítése annak érdekében, hogy fel legyen készülve a váratlan kihívások kezelésére, és ezen keresztül biztosítani tudja mind a kerület saját működését, mind az általa nyújtott szolgáltatások fenntartását.

A kerület alkalmazkodóképességének javítása kapcsán nagyívű átalakítások helyett inkább kisléptékű, elsődlegesen soft eszközökre építő intézkedések megvalósítása, új folyamatok kiépítése, és ezek tudatosítása szükséges. Ennek részeként cél a már említett bevonás és partnerség kiépítése (és ezen keresztül a bizalom megszilárdítása), a rugalmas és alkalmazkodóképes menedzsment erősítése, tudatos készülés váratlan helyzetekre, valamint az innovatív, kezdeményező és folyamatosan tanuló szemlélet beépítése az alapvető működésbe.

5. Az Önkormányzat rövid-közép távú fejlesztési intézkedései

5.1. FEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEK ÁTTEKINTŐ LISTÁJA

RÖVID-KÖZÉP TÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA

- 1.1. Önkormányzat működési hatékonyságának javítása
- 1.2. Vagyongazdálkodási koncepció kidolgozása
- 1.3. Fenntartható bérlakásgazdálkodás kereteinek megteremtése
- 1.4. Bérlakásfejlesztés
- 1.5. Gazdasági szektor fejlesztése
- 1.6. Bevélteltermelő képesség erősítése
- 1.7. Üres helyiségek hasznosítása

2. ÖNKORMÁNYZATI SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSI RENDSZER FENNTARTÁSA

- 2.1. Önkormányzati támogatási rendszer értékörző fenntartása
- 2.2. Kerület idős lakosságának támogatása
- 2.3. Fogyatékosággal élők támogatott lakhatásának segítése

3. KOMMUNIKÁCIÓS ÉS IDENTITÁSÉPÍTŐ PROGRAMOK, ESEMÉNYEK MEGVALÓSÍTÁSA

- 3.1. Kommunikáció és marketing
- 3.2. Identitáserősítés
- 3.3. Kreativitás bevonása

4. A RÉSZVÉTELISÉG ÉS A TÁRSADALMI EGYEZTETÉS INTÉZMÉNYEINEK KIÉPÍTÉSE

- 4.1. Közösségi költségvetés bevezetése
- 4.2. Partnerségi intézményrendszer megvalósítása

5. HAZAI ÉS NEMZETKÖZI PÁLYÁZATMENEDZSMENT

- 5.1. Hazai pályázatfigyelés és menedzsment erősítése
- 5.2. Nemzetközi együttműködésekben való aktív részvétel előmozdítása

6. KÖZTERÜLETFEJLESZTÉS ÉS -MEGÚJÍTÁS

- 6.1. Közterületi játszóterek, sport célú közösségi terek fejlesztése
- 6.2. Komplex parkrekonstrukció megvalósítása
- 6.3. Közterületi arculat javítása
- 6.4. Közösségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése
- 6.5. Szilas-patak kisléptékű, ideiglenes, pop-up jellegű hasznosításának előmozdítása

7. KERÜLETRÉSZEK KÖZTERÜLETEINEK FEJLESZTÉSE

7.1. Újpalota

- 7.1.1. Újpalota városszerkezetének humanizálása
- 7.1.2. Landmark jellegű fejlesztés megvalósítása
- 7.1.3. Városcarulat javítása a fizikai környezet fejlesztésével

7.2. Rákospalota

- 7.2.1. Rákospalota központi zöldfelületeinek fejlesztése
- 7.2.2. Közösségvezérelt közterületmegújítás előmozdítása

7.3. Pestújhely

- 7.3.1. Észak-pesti Kórház területének pop-up jellegű hasznosítása
- 7.3.2. Bérakásfejlesztés az Észak-pesti Kórház területén

8. ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT KORSZERŰSÍTÉSE ÉS FEJLESZTÉSE

- 8.1. Csokonai Rendezvényház tetőszerkezetének megújítása
- 8.2. Kerület óvodaépületeinek felújítása és energetikai korszerűsítése
- 8.3. A Városháza „A” és „B” épületszárnyának tetőfelújítása
- 8.4. Deák utcai rendelő hasznosításának előmozdítása
- 8.5. Megújuló energiaforrások aktívabb használata
- 8.6. Budai II stadion hasznosításának előkészítése
- 8.7. Újpalotai Vásárcsarnok felújításának előkészítése

9. KÖZBIZTONSÁG ÉS KÖZTISZTASÁG FOKOZÁSA

- 9.1. Szubjektív biztonságérzet javítása
- 9.2. Köztisztaság tudatos kezelése

10. PARKOLÁSI HELYZET JAVÍTÁSA

- 10.1. Fizetős parkolás lehetőségeinek vizsgálata
- 10.2. Új önkormányzati parkoló felületek kialakítása
- 10.3. Távlati parkolásfejlesztési lehetőségeinek feltárása

VÁRHATÓAN A KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAKON TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

- Szántóföld úti többfunkciós torna- és rendezvényközpont
- Újpalotai Vásárcsarnok felújítása
- Kossuth lakótelep – új orvosi rendelő építése
- Szilas-patak menti kerékpárút kiépítése
- A Városháza „C” épület tetőzetének és homlokzatának teljes felújítása
- Bernecebaráti Gyermektábor felújítása II. ütem

5.2. RÖVID-KÖZÉP TÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA

1.1. Önkormányzat működési hatékonyságának javítása

A nehéz önkormányzati finanszírozási környezet felhívja a figyelmet arra, hogy kiemelten kell foglalkozni az önkormányzati működés hatékonyságának javításával. Ennek érdekében lépéseket kell tenni az ellátandó feladatok és a feladatokhoz szükséges intézményi és humán infrastruktúra kiegyensúlyozott működése felé. Ehhez kapcsolódóan meg kell vizsgálni az önkormányzat belső működési rendszerét, és azt a hatékonyabb működés felé kell terelni. Készült a KPMG által egy szervezetfejlesztést előirányzó már, aminek számos pontja megvalósult (pl: PALOTA-HOLDING Zrt.-be integrált funkciók). Cél ennek a szervezetátalakítást célzó anyagnak az utóértékelése, annak érdekében, hogy kimutatható legyen a végrehajtott szervezeti átalakítások hatásai és eredményei.

1.2. Vagyongazdálkodási koncepció kidolgozása

Az önkormányzati kiadások racionalizálása érdekében prioritást jelent a kerületi vagyongazdálkodás koncepcionális áttekintése, és az ingatlanállomány stratégiai szintű vizsgálata annak érdekében, hogy racionalizálható legyen a kerületi vagyonportfólió, és ezzel ésszerűsíthetőek legyenek a ráfordított kiadások. Ezen célok elérése érdekében a kerület előirányozza egy vagyongazdálkodási koncepció elkészítését, valamint a meglévő vagyonkataszter továbbfejlesztését.

1.3. Fenntartható bérlakásgazdálkodás kereteinek megteremtése

Az önkormányzat vagyongazdálkodásának terén az egyik legjelentősebb vagyoncsoportot a bérlakások teszik ki. Köszönhetően annak, hogy a jelenlegi rendszer pénzügyileg nem fenntartható, 2024-ben éves szinten nettó 271 millió forint veszteséget jelentett az Önkormányzat számára. A PALOTA-HOLDING folyamatos munkával karbantartja és szakaszosan megújítja a bérlakásállományt, azonban részint a lakásállomány rossz állapota, részint a korlátos forráskeret határt szab a lehetőségeknek.

A kerület gazdasági működésének stabilizálása érdekében felül kell vizsgálni a Lakásgazdálkodási Koncepciót. Cél a szociális szempontok és a megfizethető lakhatás támogatásának figyelembevételével a bérlakásszektor pénzügyi fenntarthatóságának növelése, hosszabb távon önfenntartó irányba elmozgatása, ezáltal a kerület a bevételtermelő képességének növelése.

1.4. Bérlakásfejlesztés

Cél, hogy az elidegenítésből származó, lakáscélra fordítható önkormányzati bevételek felhasználásával lépéseket tegyen az önkormányzat a kerületi bérlakásszektor fejlesztésére, új, jóminőségű lakásállomány kialakítására, ami kvázi piaci áron bérbé adható. Ennek potenciális célterülete lehet a volt Észak-pesti Kórház területén lévő használaton kívüli korábbi szállásépület(ek) felújítása, vagy olyan önkormányzati tulajdonú fejlesztési telkek, ahol kialakítható többlakásos társasház.

1.5. Gazdasági szektor fejlesztése

A kerület pénzügyi stabilitásának előmozdítása érdekében prioritást jelent a gazdasági lehetőségek szélesítése. A kerület területi tartalékokkal csak elenyésző mértékben rendelkezik, így a gazdaságfejlesztést célzó intézkedések elsődlegesen a soft elemekre tudnak építkezni. Ennek részeként célt jelent:

Piaci szereplők vonzása, az önkormányzat katalizátor szerepének erősítése, és proaktív szerepvállalás a gazdasági területek bérbé adhatóságának elősegítése érdekében. Ennek részeként a tulajdonosokkal együttműködve a gazdaságfejlesztési portfólió azonosítása, célzott terület kijánlásában segítség, valamint az érdekelt felek összehozása.

Aktív párbeszéd kialakítása a kerület gazdasági szereplői és az önkormányzat között, kommunikációs csatornák erősítése. Ennek keretében rendszeres egyeztetések szervezése és közös érdekérvényesítés kiépítése akár a fővárosi, akár az állami szereplők felé. Gazdaság szereplőinek bevonása a kerület fejlesztésébe, igényeik feltérképezése, magántőke bevonása a közfeladatok megvalósításába.

Gazdasági területek kiszolgálását biztosító infrastrukturális fejlesztések mind kompetenciában, mind az anyagi mozgástérben túlmutatnak a kerület lehetőségein. Ezért ezen intézkedések esetében a kerület rövid-közép távú célkitűzéseit a fejlesztések előmozdítása, érdekképviselés, valamint a beruházások előkészítése jelenti. A legjelentősebb gazdaságélénkítést célzó fejlesztések:

- Késmárk utca – Rákospalotai határút csomópontban körforgalom kialakítása fővárosi, kerületközi együttműködésben.
- Az M3-as autópálya M0-n belüli szakasza autópálya besorolásának módosítása a mellette lévő gazdasági területek közlekedési kapcsolatainak javítása érdekében.

1.6. Bevéテルtermelő képesség erősítése

A kerület bevéテルtermelő funkciói erős keretek közé vannak szorítva. Legjelentősebb bevételt a gazdasági szereplők által megfizetett adók (iparűzési adó, telek- és ingatlanadó) jelentik. Ezek közül a kerületnek ráhatása a – gazdasági vonzerő korábban kifejtett erősítésén túl – a telek- és az építményadóra van. Cél ezen bevéテルek inflációkövető emelése a kerület gazdasági stabilitásának biztosítása érdekében.

Ezen felül prioritást jelent a kerület egyéb bevéテルtermelő funkcióinak erősítése (esetenként a kiadások mérséklése) úgy, mint a kvázi piaci bérlakáskiadás kialakítása, illetve az önkormányzati tulajdon bérbé adásából vagy a parkolásból származó bevéテルek növelése.

1.7. Üres helyiségek hasznosítása

A kerület nem lakáscélú ingatlanállománya heterogénnek tekinthető. A forgalomképes helyiségek keresettségét jellemzi, hogy az üresen állási idő nem haladja meg az egy évet a kiadható helyiségek esetében. Van azonban egy szegmense az ingatlanállomálynak, ami az eddigi tapasztalatok alapján nem, vagy csak nehezen adható bérbé folyamatos pályáztatásuk ellenére sem. Az Önkormányzat elkötelezett a kerületi ingatlanok bérbé beadása és hasznosítása mellett, ezért proaktívan lépéseket tesz az üresen álló helyiségek hasznosítása érdekében. (folyamatos pályáztatás, szükséges felújítások megvalósítása, összevonások, szétbontások a piaci igényeknek megfelelően)

2. ÖNKORMÁNYZATI SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSI RENDSZER FENNTARTÁSA

2.1. Önkormányzati támogatási rendszer értékőrző fenntartása

A XV. kerület Önkormányzata számos támogatással segíti a kerületben élőket. Fontos prioritás a **jelenlegi szociális és egyes életeseményekhez kötődő támogatási rendszer fenntartása és értékőrző emelése.**

2.2. Kerület idős lakosságának támogatása

Kiemelt figyelmet igényel a **kerületben élő idős lakosság elérhető szolgáltatásainak és támogatásainak szélesítése,** egységes és jó elérést biztosító kommunikációs felületet kialakítva az önkormányzat meglévő intézményi szervezetén belül. Cél a rossz anyagi helyzetben élők segítése, az aktív időskor feltételeinek biztosítása, mind az épített környezet, mind a nyújtott szolgáltatások terén.

2.3. Fogyatékosággal élők támogatott lakhatásának segítése

A kerület célul tűzte ki, hogy pályázati konstrukció keretében segíti és támogatja a fogyatékosággal élők önálló életvitelét és lakhatási lehetőségeit. Ennek során olyan lakások kialakítása valósul meg, ami kifejezetten ezen célcsoport önálló lakhatását hivatott szolgálni.

3. KOMMUNIKÁCIÓS ÉS IDENTITÁSÉPÍTŐ PROGRAMOK, ESEMÉNYEK MEGVALÓSÍTÁSA

3.1. Kommunikáció és marketing

Kiemelt célt jelent az önkormányzat kommunikációs és marketing tevékenységeinek erősítése, és a kommunikációs eszközök városfejlesztési szerepének előtérbe helyezése. Ennek célja, hogy növekedjen az önkormányzat láthatósága, erősödjön az aktív kommunikáció az itt élőkkel, új csatornák és tájékoztatási eszközök kerüljenek kiépítésre, szélesítve ezzel a társadalmi bevonást.

A kommunikációs tevékenységek erősítése érdekében le kell fektetni a főbb stratégiai célokat, meghatározva a célcsoportokat, valamint azokat az eszközöket, amik segítik az elérést. Erre építve a kerület aktív kommunikációs- és marketing tevékenységet tud folytatni, közelebb hozva ezzel az önkormányzat működését a helyi lakosokhoz, és segítve a partnerségi célkitűzéseket.

A marketing terén prioritást jelent a kerület és az egyes kerületek arculatának és imázsának erősítése, elősegítve a Budapesten belüli jobb megítélést. Ennek elősegítése érdekében erősíteni kell a kerület külső megjelenését, valamint a megvalósuló fejlesztések széleskörű ismertségét.

3.2. Identitáserősítés

A kerület identitásának erősítése érdekében prioritást jelent egy olyan soft programcsomag kidolgozása, ami elősegíti az itt élők kötődésének elmélyülését, lépéseket tesz a fiatalok bevonása érdekében, épít a kerület kulturális adottságaira, valamint hozzájárul a közösség szervezéséhez, a civil társadalom erősítéséhez.

3.3. Kreativitás bevonása

A budapesti építész, tájépítész és művész képzéssel foglalkozó egyetemek jó kapcsolatot jelenthetnek az önkormányzat számára a fiatal, kreatív tudás megszólítására, melyre vonatkozóan a kerületnek már jelenleg is vannak pilot kezdeményezései (OE, BME). Cél a meglévő együttműködések folytatása és új kapcsolatok kiépítése az intézményekkel annak érdekében, hogy hallgatói ötletpályázatok, féléves tervehelyszínek, diplomamunkák számára témát és ötletet tudjon adni a XV. kerület. Az ilyen jellegű

kreatív tervezési folyamat gondolatkíséret jelleggel hozzájárul ahhoz, hogy egyes érdekesebb városi problémák és kihívások kapcsán inspirációt adjon a későbbi fejlesztések számára.

4. A RÉSZVÉTELISÉG ÉS A TÁRSADALMI EGYEZTETÉS INTÉZMÉNYEINEK KIÉPÍTÉSE

A XV. Kerületi Önkormányzat rövid-közép távon fontos prioritásnak tekinti a részvételiség és a partnerségi egyeztetésen alapuló eszközök szélesítését. Ennek részeként célt jelent:

4.1. Közösségi költségvetés bevezetése

A helyi közösségek erősítése és a helyi fejlesztési kezdeményezések megvalósítása érdekében a kerület célkitűzése, hogy közösségi költségvetés keretében bevonja a lakosságot a következő évek fejlesztési beruházásnak megvalósítása során. Egy előre meghatározott keretösszegegen belül az önkormányzat pályázatot ír ki az itt élők számára fejlesztések megvalósítására, valamint közösségi kézbe adja a döntést arról, hogy melyik fejlesztések valósuljanak meg. A kezdeményezés fontos része, hogy a pályázáson túl a lakosság bevonásra kerül az előkészítés és akár a megvalósítás során is. Ennek célja, hogy valóban a helyi közösségek igényeire reagáló fejlesztések valósuljanak meg közösségi döntés keretében. Az önkormányzat ezzel is hozzájárul ahhoz, hogy átlátható és közérthető költségvetés legyen.

4.2. Partnerségi intézményrendszer megvalósítása

A társadalmi bevonás elmélyítése és a részvételiség rendszerének kiépítése érdekében a kerület elkötelezett amellett, hogy szélesítse partnerségi rendszerét, növelje az itt élők bevonását mind a fejlesztések előkészítése, mind a kerület működése kapcsán. Célként tűzte ki a kerület, hogy létrehozza a társadalmi bevonásért felelős feladatkört az önkormányzaton belül, ami a jövőben szervezi és koordinálja a kerület ilyen irányú tevékenységét, törekedve arra, hogy valamennyi tervezett fejlesztés során becsatornázásra kerüljön az érintettek véleménye. Ennek érdekében közösségi tervezésre és aktív bevonásra építő események szervezését, valamint a valós társadalmi párbeszédre építő működés kialakítását irányozta elő az önkormányzat.

5. HAZAI ÉS NEMZETKÖZI PÁLYÁZATMENEDZSMENT

5.1. Hazai pályázatfigyelés és menedzsment erősítése

A következő ciklus során prioritást jelent a kerület hazai pályázati aktivitásának erősítése, aktív pályázatfigyelés és menedzsment rendszerének erősítése, annak érdekében, hogy minél több külső forrást tudjon bevonni az önkormányzat a fejlesztések során.

Ennek megvalósítása érdekében szükséges, hogy a pályázatmenedzsment külön szervezeti egységben intézményesüljön az Önkormányzat működésén belül. Más kerületek és települések tapasztalatai alapján a leginkább jellemző szervezeti struktúra, hogy az önkormányzaton belül hoznak létre olyan szervezeti alegységet - például pályázati iroda - ami a pályázatbeadást és a projektmenedzsmentet is végzi (elszámolás, szükséges papírok összegyűjtése stb.), köszönhetően annak, hogy nagy pályázati forgalmat bonyolítanak le. Ezen felül arra is találunk példát, ahol az önkormányzati tulajdonba lévő városfejlesztési kft. végzi a pályázatkezelést, vagy ahol külső tanácsadó bevonásával oldja meg az adott Önkormányzat a pályázatbeadást (például belső kapacitások szűkössége vagy speciális szaktudás hiánya miatt).

Érdemes a pályázatmenedzsment rendszerének fokozatos felépítése úgy, hogy a belső kapacitások a pályázási intenzitás függvényében növekedjenek. Fontos, hogy a figyelés és pályázatbeadás mellett jellemzően a megvalósítás időszaka is jelentős erőforrást és az ehhez kellő pályázati szaktudást igényel.

5.2. Nemzetközi együttműködésekben való aktív részvétel előmozdítása

Az önkormányzat nemzetközi kapcsolatainak szélesítése érdekében cél a kerület nemzetközi együttműködésekben és pályázatokban való aktív részvételének előmozdítása a tematikus együttműködések és pilot fejlesztések megvalósítása érdekében.

Ezen pályázatok jellemzően nemzetközi konzorciális keretek között valósulnak meg. Építve a kerület meglévő hazai és nemzetközi kapcsolataira, prioritást jelent először külső partner által bevonódni nemzetközi együttműködésekbe, és utána erősíteni az ehhez kellő belső kapacitásokat. A nemzetközi együttműködések jellemzően tapasztalatszerét, innovatív közös gondolkodást támogatnak egy-egy pilot fejlesztés megvalósításával kiegészülve.

6. KÖZTERÜLETFEJLESZTÉS ÉS -MEGÚJÍTÁS

Fontos prioritást jelent rövid-közép távon a kerület közterületeinek szakaszos megújítása, az utak, terek fejlesztése egy egységes, magas minőséget nyújtó, rendezett városi környezet kialakítása érdekében. A

kerület rendelkezik egy 2025-2029 közötti időszakra szóló közterület fejlesztési koncepcióval, mely számos fejlesztési elképzelést és ötletet tartalmaz.

A jelenlegi anyagi keretek között, a gazdasági program öt éve alatt egy-két komplexebb fejlesztést előirányzó nagyberuházás (pár száz millió forintos keretben), valamint évente egy-két kisebb léptékű közterületmegújítás (30-40 millió forintos keretben) jelent reális fejlesztési lehetőséget.

6.1. Közterületi játszóterek, sport célú közösségi terek fejlesztése

A közterületfejlesztési koncepció a komplexebb fejlesztést előirányzó nagyberuházásai között javaslatként nagyobb léptékű játszóterek fejlesztése, hintapark kialakítása, kerületrészenként vizes játszótér kialakítása, fitnesspark létesítése és sportpályák megújítása szerepelt. Célt jelent emellett a játszóterek mellett nyilvános illemhelyek létesítése. A 2029-ig tartó időszakban 5 fejlesztés esetében cél az előkészítés, valamint ezen belül két nagyobb fejlesztési csomag megvalósítása.

6.2. Komplex parkrekonstrukció megvalósítása

Az itt nevesített fejlesztések jellemzően kisebb léptékűek, a lakótelepeken elhelyezkedő parkok megvalósítását irányozzák elő. Ezen fejlesztések esetében az önkormányzat saját keretein belül az előkészítést és a végrehajtást is meg tudja valósítani. 2029-ig prioritást jelent 10 fejlesztés előmozdítása, és ezen belül 4-5 kisebb léptékű park vagy zöldfelület megújításának megvalósítása (zöldfelületek rendezése, funkcionális fejlesztés, utcabútorok és burkolt felületek megújítása).

6.3. Közterületi arculat javítása

A magas minőségű városi környezet egyik kulcskérdése az egységes, igényesen kialakított közterületi arculat létrehozása. Ez a folyamat az újpalotai Fő téren lévő pavilonok megújításával már megindult. A közterületi arculat erősítése érdekében további célt jelent:

- Drégelyvár utca – Molnár Viktor utca csomópontjánál kerületkapu kialakítása, a terület rendezése, igény szerint új önkormányzati tulajdonú köztéri pavilonok telepítésével. I. ütem: tervek készíttetése, II. ütem: a közműszolgáltatói hozzájárulásokkal rendelkező terv megvalósítása a megfelelő források rendelkezésre állása esetén
- A Kolozsvár utca körvasút felőli oldalán, Kolozsvár utcai kispiac megújítása, pavilonok egységesítése, közterületek rendezése
- Arculati kézikönyv aktualizálása, melyben meghatározásra kerülnek az utcabútorok, közterületet alkotó elemek, pavilonok és egyéb városképet befolyásoló elemek

- Utak és közterületi járdafelületek megújítása, fejlesztése
- A kertvárosi területeken a 30-as lakó-pihenő zónák kialakítása

6.4. Közösségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése

Fontos célt jelent a kerület élhetőségének szempontjából a közösségi és alternatív közlekedési módok fejlesztése együttműködve a Fővárosi Önkormányzattal annak érdekében, hogy javuljon a kerület közösségi közlekedési lefedettsége, valamint az átszállás mentes belvárosi kapcsolatot biztosító, lehetőleg kötött pályás viszonylatok elérhetősége. A 2030-ig szóló Budapesti Mobilitási Tervben mint kerületet érintő fejlesztések szerepelnek⁹:

- Hiányzó vasúti megállóhelyek, átszállási csomópontok kiépítése a budapesti agglomerációs vasúti hálózaton (Pestújhely, Újpalota)
- Az Újpalotai villamosvonal megépítése
- Az M1 metróvonal korszerűsítés és kétirányú meghosszabbítása megvalósítása,
- Az M3 metróvonal meghosszabbítása Újpest-központtól Káposztásmeqyeriq, kapcsolódó beavatkozásokkal,
- Az M4 metróvonal keleti meghosszabbítása - Budapest-Keleti pályaudvar - M3 autópálya térsége között, p+R kiépítés
- Közlekedésbiztonsági fejlesztések megvalósítása a XV. kerületében

Ezen felül kapcsolódó MÁV fejlesztések:

- A Budapest Agglomerációs Vasúti Stratégia alapján a 70-es, 71-es vasútvonal fejlesztése és kapacitásának növelése, Rákospalota-Újpest vasútállomás megújítása.
- 70 sz. vasútvonal Nyugati-Rákospalota-Újpest vasútvonal szakasz korszerűsítése (BMT 2030-ban)
- Rákospalota-Újpest-Veresegyház-Vác vasútvonal szűk keresztmetszet kiváltás (BMT 2030-ban)

6.5. Szilas-patak kisléptékű, ideiglenes, pop-up jellegű hasznosításának előmozdítása

A jelenlegi anyagi keretek között nincs reális esély arra, hogy a Szilas-patak komplex fejlesztése meg tudjon valósulni sem kerületi, sem fővárosi oldalról. Éppen ezért prioritást jelent azoknak a kisléptékű, ideiglenes beavatkozásoknak az azonosítása és megvalósítása, melyek aktívan használhatóvá tudják tenni a folyópartot, elsődlegesen pop-up jelleggel (gyors és olcsó eszközökkel ideiglenes hasznosítás

⁹ https://budapest.hu/api/file/doc/bmt_iii_24_01.16_v3.pdf

kiépítése, gyalogos és kerékpáros hidak létesítése, kerékpározható felület kialakítása, ideiglenes utcabútorok kihelyezése, tájékoztató rendszer kialakítása). Ennek célja, hogy addig is bekapcsolja a kerület vérkeringésébe a Szilas-patakot, ameddig annak átfogó fejlesztése nem tud megvalósulni.

7. KERÜLETRÉSZEK KÖZTERÜLETEINEK FEJLESZTÉSE

A XV. kerületet alkotó három városrész, Rákospalota, Pestújhely és Újpalota eltérő adottságai azt eredményezik, hogy a kerület többközpontú, eltérő lakásállománnyal, identitással és fejlesztési igényekkel rendelkezik. Éppen ezért a gazdasági program célkitűzése a kerület többközpontúságának erősítése, a kerületrészi alközpontok és az eltérő karakterű városrészek adottságokhoz és igényekhez illeszkedő fejlesztése:

7.1. Újpalota

Újpalota Budapest egyik legnagyobb, 70-es években épült lakótelepe, ami alapvetően meghatározza városszerkezeti adottságait. A kerület számos fejlesztést valósított már meg a lakótelep rehabilitációjára: közterületek, parkok, játszóterek és épületek újultak meg. Újpalota kapcsán rövid-közép távú célkitűzést jelent:

7.1.1. Újpalota városszerkezetének humanizálása

Prioritást jelent Újpalota élhetőségének és sétálhatóságának javítása, valamint a városi tér minőségének fejlesztése. A városszerkezet humanizálása érdekében célt jelent a meglévő gyalogos hálózatok újragondolása hálózati koncepciók szinten, kisléptékű, alapvetően a gyaloglást előtérbe helyező közlekedési módok fejlesztése, segítve a tájékozódást és javítva a szubjektív biztonságérzetet. Ennek részeként olyan kisléptékű, pontszerű fejlesztések megvalósítása a cél, mint az épületek közötti zöldfelületek megújítása, gyalogos és kerékpáros útvonalak fejlesztése, minőségi közterek, játszóterek fejlesztése révén a köztéri funkciók bővítése, vagy új gyalogosátkelőhelyek létesítése. Annak érdekében, hogy a megvalósuló fejlesztések a valós igényekre reagáljanak, prioritást jelent az ott élők bevonása már a fejlesztések előkészítése során.

7.1.2. Landmark jellegű fejlesztés megvalósítása

Újpalota városképének és arculatának javítása érdekében cél egy olyan landmark jellegű fejlesztés megvalósítása, ami az ott élő lakosság kiszolgálásán túl nagyobb, akár összevárosi szinten is elhelyezi Újpalotát a Budapestiek mentális térképén.

Fejlesztésként cél egy olyan komplex, széles társadalmi réteg számára használható, alapvetően közterületi funkcióbővítést célzó beavatkozás megvalósítása, ami túlmutat a városrész és a kerület határain, akár Budapest más részeiről is idevonz érdeklődőket. Példa lehet erre egy emblematikus játszótér fejlesztése, komplexebb, tematikus módon kialakított közterület megvalósítása, akár vizes játszótéri elemek létesítése.

Az ilyen jellegű fejlesztések azon túl, hogy hozzájárulnak Újpalota megújításához, segíti a városimázs javulását, és identitásképző erővel bírnak mind az itt lakók, mint a többi budapesti lakos számára.

Potenciális landmark jellegű fejlesztések:

- Hartyán iskola előtti területen „hintapark” kialakítása
- Kőrakás parki kiserdőben erdei egynyomos bringapálya kialakítása
- Sárfű utcában KRESZ park kialakítása

7.1.3. Közterületi minőség javítása a fizikai környezet fejlesztésével

A gazdasági program célja, hogy hangsúly kerüljön Újpalota közterületi minőségének javítására. A kerületrész nagyterjedésű közterületekkel rendelkezik, melyek egyes részeit már érintették rehabilitációs projektek, más részei azonban kevésbé jó állapotúak. Prioritást jelent a közterületek minőségének javítása, egységes, összekapcsolódó megjelenés kialakítása, vizuálisan rendezett települési környezet létrehozása, ami biztosítja a megfelelő közlekedési lehetőséget és segíti a tájékozódást, egyben a szubjektív biztonságérzet szempontjából is megfelelő környezetet hoz létre. A közterületi minőség javítása érdekében szükséges:

- Az arculati kézikönyv aktualizálása, melyben meghatározásra kerülnek az utcabútorok, közterületet alkotó elemek, pavilonok és egyéb városképet befolyásoló elemek
- Lakossági bevonás a városarculat javításába, társadalmi egyeztetés lefolytatása
- Gyalogoshálózati koncepció részeként szükséges a közterületi beavatkozások meghatározása
- közösségi kertek létrehozása
- a használaton kívüli betonelemek elbontása, zárt terek megnyitása

7.2. Rákospalota

Rákospalota vegyes, zömében családi házas beépítésű területe esetében a közterületi megújítások kapcsán mind nagyobb léptékű fejlesztések, mind kisebb, közösségi együttműködésére építő beavatkozások megvalósítása reális fejlesztési alternatívát jelent már rövid-közép távon is.

7.2.1. Rákospalota központi zöldfelületeinek fejlesztése

Palota park megvalósítása

2025 márciusában készült el, a Rákospalota központjában, a Fő út és a Széchenyi tér közötti területen megvalósult a klímatudatosság jegyében tervezett, új, kerületi léptékű park kialakítása. Az új parkfelület zöld- és magas minőségű burkolt felületekkel tagoltan, vendéglátó funkció telepítésével valósult meg. A park azon túl, hogy segíti a kerület gyalogos felületeinek minőségi fejlesztését, rendezvényteret biztosít, hozzájárul a kerület zöldhálózatának bővítéséhez, és ezen keresztül a nyári túlmelegedés csökkentéséhez, valamint az esővízmegtartás előmozdításához.

Karácsony Benő park komplex megújítása

A 15.000 m² alapterületű Karácsony Benő park megújítása során megvalósulna a gyalogos tengelyek és a fasorok fejlesztése; évelők és cserjék kerülnének kiültetésre, valamint a terület újragyepesítése is tervezett. A Hubay Jenő tér felől új elemekkel, attraktív növénykiültetéssel berendezett közösségi tér alakulna ki, valamint a téren egy új vizes játszótér kerül kialakításra. A fejlesztés részeként célt jelent a Deák utcai félkész épület hasznosítása, elsődlegesen külső piaci szereplők által.

Rákos úti szakrendelő körüli közterület megújítása

A Rákos úti szakrendelő körül lévő 1000 m²-es terület fejlesztésének keretében parkos zöldfelület, új közlekedő utak kerülnek kialakításra, valamint utcabútorok telepítése, mentőbeálló és akadálymentesített parkolóhelyek létesítése tervezett. Ezen felül a fejlesztés részeként megvalósulna a buszmegálló és a gyalogátkelőhely kisebb forgalomtechnikai korrekciója is.

7.2.2. Rákospalota köztereinek kisléptékű fejlesztése

Rákospalota esetében célt jelent rövid-közép távon több közterület kisléptékű fejlesztése elősegítve a lakóterületek élıhetőségét és a minőségi köztérhasználatot:

- **MÁV lakótelep** esetében cél a Rákos út menti házak körüli közterületek esetében a felesleges térburkolatok elbontását, szükség esetén átjárók létesítése és a felszabadult területeken a zöldfelületek fejlesztése.
- A **Csobogós lakótelepen** a közterületek megújítása a fogadórészen a templom és az üzletek között, valamint a kistemplom környezetében és az iskola főbejáratához vezető területen.
- Az **Énekes utcai lakótelep** Szövőgyár utcai oldalánál a felhagyott aszfaltpálya helyén zöldfelület kialakítása, esetleg funkcionális bővítése.

- A **Tarpai tér** tájépítészeti rendezése, valamint a **Székely Elek utca** menti közterületi zöldsávban sport-rekreációs lehetőségek fejlesztése.
- A **Vácrátót tér, Közvágóhíd tér, Géza fejedelem tér, Alagi tér, Karatna tér** helyi bevonásra építő fejlesztése és zöldfelületi funkcióbővítése.

7.2.3. Közösségvezérelt közterületmegújítás előmozdítása

Rákospalota jó terepet kínál arra, hogy közösségvezérelt közterületmegújítási projektek megvalósításának előkészítése induljon meg. Ennek célja, hogy lakosság aktív bevonásával, az ő igényeikre reagálva, a kezdeményezéseik mentén kezdődjön meg kis léptékű, közterületmegújítást célzó projektek előkészítése. Ennek során participatív folyamatok keretében olyan minta jellegű beavatkozások valósíthatók meg, mint például együttműködésen alapuló utcamegújítások a zöldfelületek és a fasorok rendbetétele révén, forgalmi rend átalakítása, esetleg közterületek autós forgalmának mérséklése a gyalogos- és zöldfelületek növelése érdekében. A program kulcsát a helyi közösségek megszólítására épülő, igényeiket becsatornázó tervezési folyamat adja, és alapvetően kisléptékű beavatkozások megvalósítását célozza.

7.3. Pestújhely

Pestújhely városszövete erősen beépített, kevés közterülettel tagolt, és a meglévő közterei is már funkcionálisan kihasználtak, így a meglévő keretek viszonylag szűk mozgásteret adnak a fejlesztésre. A városrészben található alulhasznosított, nagy zöldfelületekkel rendelkező volt Észak-pesti Kórház területe azonban jelentős, kihasználatlan fejlesztési potenciált jelent, ami hozzá tud járulni a városrész közterületi minőségének fejlesztéséhez. Éppen ezért az alközpontok megújítását célzó fejlesztések a volt Észak-pesti Kórház ideiglenes hasznosításának előmozdítását irányozzák elő.

7.3.1. Észak-pesti Kórház területének pop-up jellegű hasznosítása

Az Észak-pesti Kórház területe jelentős fejlesztési potenciált jelent, azonban eddig még nem került a fejlesztői érdeklődés homlokterébe. A terület által hordozott kötöttségek miatt egy potenciális beruházói szándék esetén is akár több éves távon belül tud csak érdemi fejlesztés megindulni. A terület átfogó és komplex önkormányzati fejlesztésére a jelenlegi finanszírozási keretek között rövid-közép távon nincs reális lehetőség.

Ezen adottságok mellett a terület fejlődésének előmozdítása és a pestújhelyiek lakókörnyezetének javítása érdekében a cél a sűrű, közterülethiányos területen az Észak-pesti Kórház ideiglenes

hasznosításának előmozdítása. Ennek részeként szükséges a területet minimális forrás ráfordításával biztonságossá tenni (épületek lezárása, veszélyes területek lekerítése stb.) majd ezen a területen egyszerű eszközök bevonásával egy ideglenes pop-up park alakítható ki, első körben a terület elérhetővé tétele és minimális eszközök elhelyezése (fásítás, padok, szemetesek stb.) révén.

Az ideiglenes hasznosítással elérhető, hogy a terület a kerületi vérkeringés részévé váljon, és ennek köszönhetően aktívan igénybe tudják venni a kerületi lakosok. Ezzel javítható a terület népszerűsége, növelve az elérhető közterületek kiterjedését és ezen keresztül hozzájárulva a terület fejlesztési potenciáljának emelkedéséhez. Ezen felül fontos, hogy tudatos kommunikáció és ide szervezett rendezvények is segítsék a terület új funkciójának aktív megismertetését a helyi lakossággal.

7.3.2. Bérletfejlesztés az Észak-pesti Kórház területén

A területen található 33-as és 3-as (korábbi szállás jellegű) épületek potenciális fejlesztési helyszínt jelenthetnek önkormányzati piaci / kvázi piaci alapon kiadásra kerülő, magas minőségű bérletadások számára. Az Önkormányzat bérletadás-elidegenítésből származó bevételeinek visszaforgatása jelentheti ezen fejlesztések alapját, akár ütemezett megújítást biztosítva az egyes épületek számára.

7.3.3. A XV. kerület kaputérsegeinek megújítása

Drégelyvár utcai felüljáró térségének rendezése

A Drégelyvár utcai felüljáró jelenti az egyik fontos belépési pontot a kerületbe. A felüljáró térségének rendezése több részprojektre tagolódik:

- Pavilonosor rendezésének keretében célt jelent a jelenlegi pavilonok elbontása, a Fő téri pavilonokhoz megjelenésben hasonló, új pavilontervek készítése, igény szerint új önkormányzati tulajdonú köztéri pavilonok telepítése/építése, valamint a kapcsolódó közterek rendezése.
- Drégelyvár utcai játszótér fejlesztése
- Ligetes közterületek rendezése során a járdafelületek racionalizálása, megújítása, valamint a terület feltárásának javítása, rekreációs szerepének erősítése.

Kolozsvár utcai piac rendezése

A kerület egyik kapuját jelentő Kolozsvár utcai piac átépítése, korszerűsítése szükséges a kerület arculatának javítása érdekében. Az átfogó fejlesztés szolgáltatóház jellegű kialakítást céloz, ami hozzájárul az értékesítés infrastrukturális feltételeinek fejlesztéséhez, valamint a helyi termelők piacra

jutásának segítéséhez. A fejlesztés részeként méltó, fogadótér alakítható ki a piaccal szemben lévő háromszögletű területen.

7.3.4. Pestújhely köztereinek kisléptékű fejlesztése

Pestújhely több közttere esetében is célt jelent olyan kisléptékű fejlesztések megvalósítása, melyek hozzájárulnak a közösségi funkciók erősítéséhez, a minőségi térhasználathoz, valamint a kerületrész élhetőségének javításához:

- **Pestújhelyi téri** felújításának részeként a sétányfelületek burkolatának felújítása és egységesítése, a teret körülölelő járdák, fasori sávok rendezése, valamint a tér sportfelületének megújítása, korszerű burkolattal történő ellátása.
- **Mézeskalács téren** az idősebb korosztály számára is használható fitnesspark kialakítása, valamint a közterület fejlesztése padok, hulladékgyűjtők és napelemes kandeláberek elhelyezésével.
- **Őrjáró tér** és az **Emlék tér** komplex parkrekonstrukciója keretében tematikus, az ott élők igényeire építő tematikus fejlesztések megvalósítása.
- **Törökszegfű téri** lakótelep központi sétányának felújítása és a környezet rendezése, valamint a sportpálya felülvizsgálata, a központi térrész felújítása.

8. ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT KORSZERŰSÍTÉSE ÉS FEJLESZTÉSE

Prioritást jelent az Önkormányzat meglévő intézményhálózatának korszerűsítése és fejlesztése a rendelkezésre álló források függvényében. Ennek részeként fejlesztési célkitűzést jelent rövid-közép távon:

8.1. Csokonai Rendezvényház tetőszerkezetének megújítása

A Csokonai Rendezvényház tetőszerkezetének felújítása nem halasztható tovább, az intézmény működésének biztosítása érdekében a beruházás megvalósítása szükséges már rövid távon is.

8.2. Kerület óvodaépületeinek felújítása és energetikai korszerűsítése

A kerületben rövid távon prioritást jelentenek az alábbi óvodaépületek felújítása és korszerűsítése:

- **Hétszínvirág Összevont Óvoda Bújócska Tagóvoda fejlesztése:** tornaszoba kialakítása

- **Rákospalotai Összevont Óvoda Szövőgyár Tagóvoda felújítása:** földszinti tálalókonyha felújítása, emeleti tálalókonyha kialakítása, dolgozói mosdóhelyiség felújítása, kiszolgáló helyiségek fejlesztése, elektromos hálózat korszerűsítése
- **Újpalotai Összevont Óvoda Hartyán Tagóvoda korszerűsítése:** nyílászárók cseréje, fűtési hálózat korszerűsítése
- **Hétszínvirág Összevont Óvoda Aulich Tagóvoda felújítása:** fűtési hálózat korszerűsítése, elektromos hálózat korszerűsítése, csapadékvíz-elvezetés felújítása, nyílászárócserék folytatása, csoportszobákban PVC cseréje, csoportszobák árnyékolása redőnyökkel, belső teraszok burkolatának felújítása, teraszárnyékolók kiépítése, az udvar teljes felújítása, dolgozói parkoló kialakítása

8.3. A Városháza „A” és „B” épületszárnyának tetőfelújítása

Szükségessé vált az „A” és „B” épületszárnyak tetőjének felújítása, az ott fennálló hibák, folyamatos beázások, valamint a hőszigetelés elégtelen és hiányos volta miatt.

8.4. Deák utcai rendelő hasznosításának előmozdítása

A tervezett Deák utcai gyermekorvosi rendelő részben elkészült épülete évek óta szerkezetkészen áll. Jelenleg már nincs szükség az eredetileg tervezett összes funkcióra, így annak újragondolása szükséges. Tekintettel arra, hogy az épület évek óta félkész állapotban, üresen áll az időjárási viszonyoknak kitéve, megvizsgálandó, hogy a szerkezetkész állapot hasznosítása, vagy annak bontásával az újonnan tervezett funkcióknak megfelelő épület kialakítása célszerűbb-e.

8.5. Megújuló energiaforrások aktívabb használata

Célként fogalmazódik meg a kerületben a zöld beruházások növelése, ennek részeként napenergia-projektek megvalósítása, zöldfalak, zöldszerkezetek kialakítása. Annak köszönhetően, hogy az önkormányzati intézményhálózat esetében elvétve van jelen a megújuló energiaforrások használata, prioritást jelent rövid-közép távon, hogy az egyes épületek megújítása, fejlesztése kapcsán pedig a megújuló energia részarányának növelése. Budapesti pilot projekt keretében már valósult meg olyan energetikai fejlesztés, mely során a közintézmények és a magáningatlanok energiaközösséget alkotva működnek együtt, mind a két fél számára kedvező konstrukciók kialakítva. Célt jelent az energiaközösségek lehetőségének vizsgálata a XV. kerület esetében is.

8.6. Budai II Stadion hasznosításának előkészítése

A Budai II László stadion Rákospalota központjában található, erősen leromlott állapotú épület. A sportlétesítmény területe annak városszerkezeti funkciójához képest alulhasznosított. A közeljövőben a hamarosan bezárásra kerülő Czabán Általános Iskolával együtt a stadion egy nagykiterjedésű, összefüggő potenciális fejlesztési területet alkot, ami jelentősen magasabb potenciállal rendelkezik, mint a jelenlegi hasznosítás.

Rövid-közép távon cél a stadion potenciális fejlesztésének előkészítése, mely lehetőséget teremtene arra, hogy a Szántóföld úton egy, a korszerű igényeknek megfelelő minőségű sportlétesítmény jöjjön létre, míg a meglévő területen egy vegyes városi funkcióknak helyt adó új, annak városszerkezeti rangjához illeszkedő minőségű beépítés jöjjön létre.

8.7. Újpalotai Vásárcsarnok felújításának előkészítése

Az Újpalotai Vásárcsarnok felújításának előmozdítása érdekében rövid-közép távon cél a piac jövőbeli fejlesztésének megalapozása, a fejlesztési döntések meghozatalának és a tervezési program összeállításának érdekében. Az átalakuló vásárlói igények és más kerületek tapasztalati rámutatnak arra, hogy egy pénzügyileg fenntartható piacfejlesztés esetében nem prioritás a jelenlegi épületstruktúránál komplexebb, bevásárló központ irányába mutató piacépület fejlesztése. A fejlesztés előkészítése érdekében szükséges a piac jelenlegi és jövőbeli használóinak felmérése, valamint a piac céljainak és jövőképeinek felállítása és a szükséges keretek lefektetése.

9. KÖZBIZTONSÁG ÉS KÖZTISZTASÁG FOKOZÁSA

9.1. Szubjektív biztonságérzet javítása

A XV. kerület közbiztonsága nem tekinthető rossznak. A valós közbiztonsági helyzettől azonban elválik az itt élők szubjektív biztonságérzete. Prioritást jelent a szubjektív közbiztonságérzet javítása az itt élők életminőségének további fokozása érdekében. Ennek részeként a biztonságérzet javítását növelő tényezők meghatározása mellett cél olyan programok és események megvalósítása (figyelemfelhívó kampányok, problémák feltérképezése, szemléletformáló rendezvények, városi séták szervezése stb.) , ami hozzájárul ahhoz, hogy az itt élők biztonságban érezzék magukat.

9.2. Köztisztaság tudatos kezelése

A közterületek arculata és fizikai megújítása mellett a városi környezet minőségét a köztisztaság is jelentősen befolyásolja. Az önkormányzat elkötelezett a köztisztaság javítása mellett annak érdekében, hogy a kerület közterületei tiszta és biztonságos környezetet nyújtsanak az itt élők számára.

10. PARKOLÁSI HELYZET JAVÍTÁSA

10.1. Fizetős parkolás lehetőségeinek vizsgálata

Az Újpalotai lakótelep esetében jelentős kihívást jelent a parkolás. Ennek fő oka az eleve parkolóhiányos megvalósítás mellett, részint a lakásonként megnövekedett autók száma, részint a parkolók nem feltétlenül csak lakossági célú használata. A helyzet kezelésére megoldást jelenthet a részleges fizetős parkolás bevezetése, ami képes arra, hogy mérsékelje a kerület parkolási terheltségét, és ezzel helyet szabadítson fel a lakossági parkolás számára. Ennek előkészítése érdekében szükséges a fizetős parkolás lehetőségeinek megvizsgálása, valamint annak hatásainak értékelése, mind a közvetlen, mind a közvetett hatások tekintetében.

10.2. Új önkormányzati parkoló felületek kialakítása

A parkolási helyzet javítása érdekében a lehetőséget kínáló önkormányzati telkek esetében kialakíthatóak lennének zárt, fizetős önkormányzati parkolók. Ezen megoldás további, nem zöldfelületek felszámolásával kialakítható parkolókat hoz létre, illetve tovább növeli az önkormányzat bevételeit. Potenciális helyszínek lehetnek a Nyírpalota 71. mellett, valamint a Páskom park környezetében.

10.3. Távlati parkolásfejlesztési lehetőségeinek feltárása

A parkolásból befolyó bevételek lehetőséget teremtenek távlati parkolásfejlesztési stratégia megfogalmazására. Ennek részeként meglévő parkolók fejlesztése, zárt parkolók kialakítása, akár többszintes parkolólemezek létesítésére is lehetőség nyílhat közép-hosszú távon. A távlati lehetőségek feltárása érdekében célt jelent a parkolásfejlesztési alternatívák vizsgálata és azok hatásainak és eredményeinek komplex értékelése, forgalomtechnikai terv alapján egyirányúsítási rendszer kidolgozása a kertvárosi területek parkolási kihívásainak kezelésére.

5.3. VÁRHATÓAN A KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAKON TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

Szántófield úti többfunkciós torna- és rendezvényközpont

A tervezett fejlesztés részeként egy közel 3.000 m² bruttó alapterületű multifunkciós tornacsarnok és az épület körüli úthálózat, parkolók megépítés tervezett a Szántófieldi úton. E fejlesztés részeként a speciális sportági feltételeknek megfelelő, NB I. és II. osztályú minősített mérkőzések megtartására alkalmas csarnok kialakítása tervezett, elsősorban kézilabda, kosárlabda, röplabda funkciókra célozva, ami alkalmas hazai kézilabda mérkőzések lebonyolítására a megfelelő fogadó- és kiszolgáló helyiségekkel. Ezen felül a csarnok alkalmas lenne akár 500-600 fős iskolai és más rendezvények megtartására is.

Újpalotai Vásárcsarnok felújítása

Időszerű az Újpalotai Vásárcsarnok épületének felújítása, korszerűsítése és környezetének rendezése. A fejlesztés részeként megvalósulna a csarnoképület megújítása, a személy- és teherforgalmi parkolási lehetőségek felülvizsgálata, valamint a piac környezetében lévő magántulajdonú felépítmények (boltok) átfogó és komplex átalakítása.

Kossuth lakótelep – új orvosi rendelő építése

A meglévő rossz állapotú orvosi rendelő kiváltására a Csobogós utca – Mogyoród útja sarkán található kerületi önkormányzati tulajdonú ingatlanon egy megközelítőleg 700 m² bruttó alapterületű, földszintes, 6 háziorvosi praxist kiszolgáló rendelőépület építése tervezett, bővítési lehetőséggel (szakrendelések számára), valamint az ehhez kapcsolódó környezet rendezésével, megfelelő számú parkolóhelyek kialakításával. A fejlesztés megvalósítása két ütemben tervezett.

Szilas-patak menti kerékpárút kiépítése

A kerület sport-rekreációs területeinek bővítése érdekében célt jelent a Szilas patak menti kerékpárút kiépítése. A fejlesztés révén a XV. kerület kapcsolódni tud a IV. és a XVI. kerületben már meglévő, együtt közel 15 km hosszú kerékpárutakhoz, kerületközi kapcsolatot létrehozva a Rákospalotai határút és Újpest, külső Szilágyi út között. A tervezett kerékpárút kialakítása hozzájárul a békés és biztonságos szabadidő eltöltéséhez, valamint a kerületközi kapcsolatok révén segítheti a hivatásforgalmi

kerékpározást is. A fejlesztés révén kerékpárút, patakhidak és pihenők építése valósulna meg. A fejlesztés előkészítése fővárosi keretek között indult meg.

A Városháza „C” épület tetőzetének és homlokzatának teljes felújítása

A XV. kerületi Városháza Árpád úti felüljáró felőli homlokzata esetében tervezett a korábbi tetőelemek rekonstrukciója és a homlokzat felújítása. 2024-ben az erkély felújítása megtörtént, sor került a vízszigetelési munkákra, valamint a könyöklők javítása, a vízköpők cseréje, a zászlótartók felújítása, az erkély két oldala mentén és fölötté az ereszcatorna cseréje is lezajlott. A két ereszcatorna között a homlokzat teljes felülete új színezést kapott. Az épületre új „Városháza” felirat is került. A megkezdett felújítást szükséges folytatni.

Bernecebaráti Gyermektábor felújítása II. ütem

A Bernecebarátiban lévő gyerektábor felújításának folytatása révén szükséges a főépület tetőszerkezetének felújítása, tetőhéjazat és ereszcatornák cseréje, új villámvédelmi rendszer kiépítése; a fedett szín tetőhéjazatának cseréje, tartószerkezetének felújítása; faházak tetőfedésének cseréje; a főépület hideg- és melegvíz ellátásának felújítása, és a villamos főelosztó és erőátviteli szekrény teljes felújítása; valamint a Szántófold úti játék áttelepítése, javítása, szakvélemény kérése.

6. A gazdasági program pénzügyi megvalósításának vizsgálata

A XV. Kerületi Önkormányzat éves konszolidált költségvetése (bevétel) 2024-ben 27,9 Mrd Ft volt. 2025-ben tervezett költségvetés összege 37,6 Mrd Ft. A 2029-ig tartó, várható bevételek értékét a KSH adatai alapján becsüljük. E szerint 2021 óta átlagosan, folyóáron 19,5% volt az önkormányzati bevételek növekedése, ami 2025-ös jelenértéken számolva 10,3%-ot jelent. A 2026 és 2029 közötti várható bevétel értékét ez alapján fogjuk becsülni.

2024-ben a kerület a bevételeinek közel 10%-át költötte felhalmozási kiadásokra (beruházások, felújítások). Ez az érték a 2025-ös tervezett költségvetésben 16,8 %-ot tesz ki. Ezen belül a beruházási kiadások aránya a teljes költségvetés 4,8%-át teszi ki. Az előrejelzés során 5%-os fejlesztési részaránnyal számolunk a gazdasági program pénzügyi megvalósíthatóságának vizsgálata során.

Fontos megjegyzés, hogy a pénzügyi megvalósíthatóság értékelése során a jelenlegi tudásunk alapján, ceteris paribus alapon végezzük, azaz úgy tekintjük, hogy a jelenlegi forrásallokációs rendszer marad fent a következő 5 év során. Jelenleg nem látható olyan folyamat, ami érdemben átalakítaná a településfinanszírozás rendszerét, így számolni sem tudunk vele, azonban bármilyen ilyen jellegű változás esetén felül kell vizsgálni a gazdasági program pénzügyi megvalósíthatóságát

ÖNKORMÁNYZAT VÁRHATÓ FEJLESZTÉSI PÉNZÜGYI MOZGÁSKERETÉNEK BECSLÉSE (2025-ÖS ÁRON SZÁMOLVA)

(Mrd Ft)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
becsült/tényleges költségvetés	27,97 (2024) / 28,9 (2025)	37,6	41,5	45,7	50,5	55,7
felhalmozási kiadás aránya az összes bevételhez képest	10%	16,8%	16,8%	16,8%	16,8%	16,8%
Beruházási kiadás aránya az összes bevételhez képest	4,4%	5%	5%	5%	5%	5%
Beruházási kiadás összege	1,2 (2024) / 1,27 (2025)	1,88	2,07	2,29	2,52	2,78

ÖSSZESEN		11,55 Mrd Ft
-----------------	--	---------------------

* A költségeket 2025-ös áron számoljuk. Azzal a feltételezéssel élünk, hogy mind a bevételek, mind a kiadások infláció mértékével növekednek.

Ez alapján 2025 és 2029 között az önkormányzat beruházási célú kiadásainak mértéke 11,55 Mrd Ft-ra becsülhető 2025-ös áron számolva.

A GAZDASÁGI PROGRAMBAN RÖGZÍTETT, RÖVID-KÖZÉP TÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK ELŐZETES INDIKATÍV PÉNZÜGYI TERVE:

		MEGJEGYZÉS	KÖLTSÉG (millió Ft)
RÖVID-KÖZÉP TÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK			
1. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA			
1.1.	Önkormányzat működési hatékonyságának javítása	évi 20 M Ft szervezet fejl.	100 M Ft
1.2.	Vagyongazdálkodási koncepció kidolgozása	40 millió Ft egyszeri kiadás, évi 3 millió Ft karbantartás	55 M Ft
1.3.	Fenntartható bérlakásgazdálkodás kereteinek megteremtése	50 millió Ft egyszeri kiadás	50 M Ft
1.4.	Bérlakásfejlesztés	Elindegenítésből származó forrás	1 700 M Ft
1.5.	Gazdasági szektor fejlesztése	50 millió Ft soft ktg fejlesztés 1 Mrd Ft	50 M Ft 1 000 M Ft
1.6.	Bevéテルtermelő képesség erősítése	50 millió Ft piacképesítő tétel	50 M Ft
1.7.	Üres helyiségek hasznosítása	20 millió Ft	20 M Ft
2. ÖNKORMÁNYZATI SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSI RENDSZER FENNTARTÁSA			
2.1.	Önkormányzati támogatási rendszer értékőrző fenntartása	266 millió Ft (nem felhalmozási ktg.) évente, KSH alapján	1 500 M Ft
2.2.	Kerület idős lakosságának támogatása	évi 10 millió Ft	50 M Ft
2.3.	Fogyatékosággal élők támogatott lakhatásának segítése	80 millió forint pályázati pénz	80 M Ft
3. KOMMUNIKÁCIÓS ÉS IDENTITÁSEPÍTŐ PROGRAMOK, ESEMÉNYEK MEGVALÓSÍTÁSA			

3.1.	Kommunikáció és marketing	évi 30 M Ft	150 M Ft
3.2.	Identitáserősítés	évi 20 M Ft	100 M Ft
3.3.	Kreativitás bevonása	5 millió Ft	5 M Ft
4. A RÉSZVÉTELISÉG ÉS A TÁRSADALMI EGYEZTETÉS INTÉZMÉNYEK KIÉPÍTÉSE			
4.1.	Közösségi költségvetés bevezetése	évi 100 M Ft, 3 kiírás	300 M Ft
4.2.	Partnerségi intézményrendszer megvalósítása	évi 20 M Ft	100 M Ft
5. HAZAI ÉS NEMZETKÖZI PÁLYÁZATMENEDZSMENT			
5.1.	Hazai pályázatfigyelés és menedzsment erősítése	évi 5 M FT	25 M Ft
5.2.	Nemzetközi együttműködésekben való aktív részvétel előmozdítása	évi 5 M Ft	25 M Ft
6. KÖZTERÜLETFEJLESZTÉS ÉS -MEGÚJÍTÁS			
6.1.	Közterületi játszóterek, sport célú közösségi terek fejlesztése	500 M Ft (2 nagy fejl+előkész.)	500 M Ft
6.2.	Komplex parkrekonstrukció megvalósítása	300 M Ft (5 fejl+előkész.)	300 M Ft
6.3.	Közterületi arculat javítása	100 M Ft	100 M Ft
6.4.	Közösségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése	Fővárosi kompetencia	0 M Ft
6.5.	Szilas-patak kisléptékű, ideiglenes, pop-up jellegű hasznosításának előmozdítása	50-100 M Ft	50-100 M Ft
7. KERÜLETRÉSZEK KÖZTERÜLETEINEK FEJLESZTÉSE			
7.1. Újpalota			
7.1.1.	Újpalota városszerkezetének humanizálása	500 M Ft	500 M Ft
7.1.2.	Landmark jellegű fejlesztés megvalósítása	200-300 M Ft	200-300 M Ft
7.1.3.	Városarculat javítása a fizikai környezet fejlesztésével	200 M Ft	200 M Ft
7.2. Rákospalota			
7.2.1.	Rákospalota központi zöldfelületeinek fejlesztése	kerületi adatszolg.	805 M Ft
7.2.2.	Rákospalota közttereinek kisléptékű fejlesztése	nincs adat.	400 M Ft
7.2.3.	Közösségvezérelt közterületmegújítás előmozdítása	200 M Ft	200 M Ft
7.3. Pestújhely			
7.3.1.	Észak-pesti Kórház területének pop-up jellegű hasznosítása	50-100 M Ft	50-100 M Ft
7.3.2.	Bérlakásfejlesztés az Észak-pesti Kórház területén	korábban szerepel	0
7.3.3.	A XV. kerület kaputárségeinek megújítása	nincs adat.	440 M Ft
7.3.4.	Pestújhely közttereinek kisléptékű fejlesztése	nincs adat.	200 M Ft
8. ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT KORSZERŰSÍTÉSE ÉS FEJLESZTÉSE			
8.1.	Csokonai Rendezvényház (Eötvös utcai ingatlan) tetőszerkezetének megújítása	Városháza alapján becsülve	597,2 M Ft
8.2.	Kerület óvodaépületeinek felújítása és energetikai korszerűsítése	nincs adat.	500 M Ft

8.3.	A Városháza „A” és „B” épületszárnyának tetőfelújítása	kerületi adatszolg.	169 M Ft
8.4.	Deák utcai rendelő hasznosításának előmozdítása	főként soft tevékenység	50 M Ft
8.5.	Megújuló energiaforrások aktívabb használata	szakértői becslés	300 M Ft
8.6.	Budai II stadion hasznosításának előkészítése	felmérés, tervezés, előkészítés	100 M Ft
8.7.	Újpalotai Vásárcsarnok felújításának előkészítése	Előkészítés, konceptió alkotás	100 M Ft
9. KÖZBIZTONSÁG ÉS KÖZTISZTASÁG FOKOZÁSA			
9.1.	Szubjektív biztonságérzet javítása	100 M Ft	100 M Ft
9.2.	Köztisztaság tudatos kezelése	50 M Ft	50 M Ft
10. PARKOLÁSI HELYZET JAVÍTÁSA			
10.1.	Fizetős parkolás lehetőségeinek vizsgálata	20 M Ft	20 M Ft
10.2.	Új önkormányzati parkoló felületek kialakítása	50 M Ft	50 M Ft
10.3.	Távlati parkolásfejlesztési lehetőségeinek feltárása	20 M Ft	20 M Ft
ÖSSZESEN		10.261-11.461 M Ft	

VÁRHATÓAN A KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAKON TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK ELŐZETES INDIKATÍV PÉNZÜGYI TERVE

	MEGJEGYZÉS	KÖLTSÉG (millió Ft)
VÁRHATÓAN A KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAKON TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK		
Szántófield úti többfunkciós torna- és rendezvényközpont	kerületi adatszolg.	5.000
Újpalotai Vásárcsarnok felújítása	n.a.	n.a.
Kossuth lakótelep – új orvosi rendelő építése	kerületi adatszolg.	1.330
Szilas-patak menti kerékpárút kiépítése	kerületi adatszolg.	450
A Városháza „C” épület tetőzetének és homlokzatának teljes felújítása	kerületi adatszolg.	322
Bernecebaráti Gyermektábor felújítása II. ütem	n.a.	n.a.

Pénzügyi megvalósítás értékelése

A Gazdasági Programban rögzített, rövid-közép távú fejlesztési célkitűzések előzetes indikatív becsült költsége 10,26 – 11,46 Mrd Ft összköltséget tesz ki 2025-ös áron számolva. Az önkormányzat várható

fejlesztési pénzügyi mozgáskeretének becslése alapján a 2025 és 2029 közötti 5 évre vonatkozó mozgástér 11,55 Mrd Ft (2025).

A becsült költségek, valamint a várható pénzügyi mozgástér alapján megállapítható, hogy a megfogalmazott fejlesztési célkitűzések a költségvetési realitáson belül vannak, azok az önkormányzat jelenleg ismert fejlesztési lehetőségeit figyelembe veszik. A meghatározott célok és intézkedések nem jelentenek túlzott mértékű terhet a XV. Kerületi Önkormányzat számára.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a hazai önkormányzati szektort az erős forráshiányosság jellemzi, amit a kiszámíthatatlan kormányzati intézkedések tovább nehezítenek. Ezen hatásoknak a XV. Kerületi Önkormányzat rövid-közép távú kiszámítható pénzügyi mozgástere is erősen kitett, aminek köszönhetően nem kiszámítható, hogy a megfogalmazott fejlesztési célkitűzések biztosan reális célok maradnak-e a Gazdasági Program időszakában is.